

กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE INSTRUCTIONAL PROCESS OF JAZZ GUITAR FOR UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THAILAND

By
MR. Wiput TANGTAENG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Music (Music Research and Development)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตใน ประเทศไทย
โดย	วิพุธ ตั้งแต่ง
สาขาวิชา	สังคมวิทยาและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรภร พลิตากุล

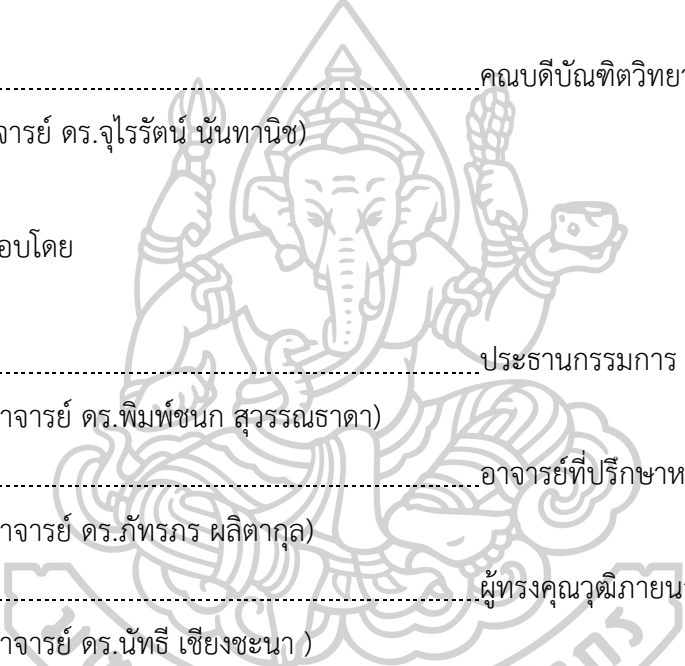
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ชนก สุวรรณชาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภร พลิตากุล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิ์ เชียงชนะนา)

60701326 : สังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : กระบวนการเรียนการสอน, กีตาร์แจ๊ส, ปริญญาบัณฑิต, ประเทศไทย

นาย วิพุธ ตั้งแต่ง: กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย
ไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรภร ผลิตากุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการสังเกต จากผู้สอนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส จำนวน 5 คนและผู้เรียนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้สอน มีคุณสมบัติในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนและการวิเคราะห์ผู้เรียน 2) ผู้เรียน มีทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะปฏิบัติ ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง ทักษะทางวิชาการ และทักษะการทำงาน 3) เนื้อหา ประกอบด้วย การปฏิบัติ การสร้างสรรค์ และการวิจัย และ 4) การเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เป้าหมาย ด้านที่ 2 การวัดและประเมินผล แบ่งเป็น การวัดและประเมินผลผู้เรียน และช่วงเวลาในการวัด และ ด้านที่ 3 การจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสอน วิธีสอน และกิจกรรมเสริม ส่วนที่ 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้สอน ควรเป็นผู้มีจรรยาบรรณและความเชี่ยวชาญด้านการสอนและการปฏิบัติ 2) ผู้เรียน ควรมี 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะปฏิบัติ ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง ทักษะวิชาการ และ ทักษะการทำงาน 3) เนื้อหา แบ่งเป็นการปฏิบัติ การสร้างสรรค์ และการวิจัย และ 4) การเรียนการสอน แบ่งเป็น ขั้นตอนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ การวัดประเมินผล

60701326 : Major (Music Research and Development)

Keyword : INSTRUCTIONAL PROCESS, JAZZ GUITAR, UNDERGRADUATE, THAILAND

MR. WIPUT TANGTAENG : THE INSTRUCTIONAL PROCESS OF JAZZ GUITAR FOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN THAILAND
THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR PATTARAPORN PLITAKUL, Ph.D.

The purposes of this study were: 1) to study the instructional process of jazz guitar for undergraduate students in Thailand and 2) to present the guidelines of jazz guitar's instructional process for undergraduate students in Thailand. Qualitative research was applied for research methodology and data were collected from interview and observation. Inductive approach was used for data analysis.

The results of the research were divided into two parts. The first part dealt with the study of the instructional process of jazz guitar categorized for four areas which were: 1) instructors in terms of cultivation of morals and ethics for students and students analysis, 2) students in terms of four necessary skills that cover performing skill, arranging and composing skill, academic skill, and job skill, 3) content consisting of three parts which are performance, creative, and research, and 4) instruction. There were 3 aspects for instruction as follows: 1) goal, 2) evaluation involving measurement and evaluation of students and both formative and summative assessments, and only summative assessment as well as 3) learning management including teaching steps, teaching methods, and extra-curriculum.

The second part presented the guidelines for instructional process of jazz guitar divided into four areas as follows: 1) Instructors should adhere to professional morals and ethics in teaching and expertise of teaching and performance. 2) Students should be equipped with four skills that are performing skill, arranging and composing skill, academic skill, and job skill. 3) Content comprised performance, creation, and research section. And 4) instruction consisted of teaching steps, extra-curriculum activities, and assessment.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรภร ผลิตากุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ชนก สุวรรณธาดา ประธานกรรมการสอบ สำหรับ คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

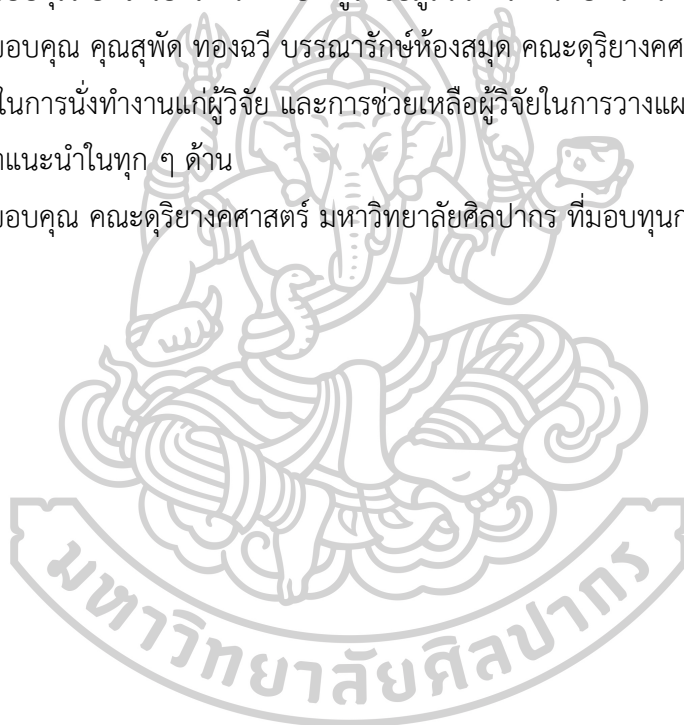
ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทิ์ เชียงชนะนา กรรมการสอบ ที่ได้ให้แนวคิดและ มุมมองใหม่ ๆ ในการทำงานวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคำแนะนำที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานต่อไป

ขอขอบคุณ อาจารย์และนักศึกษา ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

ขอขอบคุณ คุณสุพัต ทองฉวี บรรณารักษ์ห้องสมุด คณะดุริยางคศาสตร์ สำหรับการให้หยิบยืม พื้นที่ห้องสมุดในการนั่งทำงานแก่ผู้วิจัย และการช่วยเหลือผู้วิจัยในการวางแผนการทำงานรวมทั้งคอยให้ กำลังใจและคำแนะนำในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณ คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มอบทุนการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

วิพุธ ตั้งแต่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	5
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
4. ขอบเขตของการวิจัย	5
5. นิยามศัพท์.....	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส และกีตาร์แจ๊ส.....	7
1.1 องค์ประกอบดนตรีแจ๊ส	7
1.2 เทคนิคกีตาร์แจ๊ส	8
1.3 ดนตรีแจ๊สระดับปริญญาบัณฑิต	10
1.4 การเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในประเทศไทย.....	12
2. องค์ประกอบการเรียนการสอน	12
2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้.....	13
2.1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา.....	14

2.1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง	14
2.1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	15
2.2 การวัดและประเมินผล	17
2.3 วิธีสอน.....	20
2.3.1 วิธีการสอนแบบการสาธิต (Demonstration)	20
2.3.2 วิธีการสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study).....	21
3. ทักษะศตวรรษที่ 21	21
4. จรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์	22
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
5.1 งานวิจัยในประเทศไทย	23
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	25
6. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
ขั้นที่ 2 คัดเลือกผู้ให้ข้อมูล	29
ขั้นที่ 3 สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	29
ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล	30
ขั้นที่ 6 การนำเสนอข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
รายการอ้างอิง	65
ภาคผนวก.....	69
แบบสัมภาษณ์ (ผู้สอน)	70

แบบสัมภาษณ์ (ผู้เรียน) 76

แบบสังเกตชั้นเรียน..... 80

ประวัติผู้เขียน..... 82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ลำดับชั้นพฤติกรรมของทักษะพิสัย.....	18
ตารางที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล.....	32
ตารางที่ 3 สรุปผลกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย.....	47
ตารางที่ 4 เนื้อหาการปฏิบัติ.....	51

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

เสียงที่เกิดมาจากความคิดและความรู้สึกของนักดนตรีในขณะที่กำลังบรรเลงในช่วงเวลานั้นถือเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่โดดเด่นของดนตรีแจ๊ส การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเล่นที่หลากหลายสร้างอารมณ์ให้ผู้ฟังได้ติดตามตั้งแต่เริ่มจนจบ และทำให้เกิดปริศนาในที่มาของเสียงหรือการผสมผสานอัตราจังหวะแบบที่ต่างไปจากเดิมของนักดนตรีทำให้นักดนตรีแจ๊สยกระดับกลายเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่า (อนันต์ ลือประดิษฐ์, 2545) ดนตรีแจ๊สนั้นมีถิ่นกำเนิดมาจากนิวออร์ลีอันส์ (New Orleans) รัฐมิสซิสซิปปี (Mississippi) ซึ่งเป็นการผสมผสานศิลปะทางดนตรีที่หลากหลายเชื้อชาติและต่างชนชั้นเข้าด้วยกัน จึงกล่าวได้ว่าดนตรีแจ๊สเป็นแนวดนตรีที่ผสมวัฒนธรรมทางสังคมของมนุษย์เข้าไว้ด้วยกัน

อิทธิพลของดนตรีแจ๊สมาจากดนตรีบลูส์ (Blues) พัฒนารูปแบบมาอย่างต่อเนื่องอีกทั้งยังแบ่งยุคต่าง ๆ เริ่มจากยุคนิวออร์ลีอันส์ (New Orleans) ค.ศ. 1900 ถือเป็นยุคเริ่มต้น จากนั้นในอีก 20 ปี ศูนย์กลางดนตรีแจ๊สได้ย้ายไปที่ชิคาโก (Chicago) เนื่องจากเมืองนิวออร์ลีอันส์นั้นเป็นเมืองท่ามีการขนส่งทางน้ำซึ่งในช่วงเวลานี้ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ส่งผลให้เมืองนี้ถูกใช้ในการเตรียมการทำสงครามส่งผลกระทบต่อนักดนตรีแจ๊สเป็นอย่างมาก เมื่อเข้าสู่ยุคสวิง (Swing) เป็นยุคที่กระแสความนิยมดนตรีแจ๊สเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากด้วยรูปแบบการบรรเลงที่ชัดเจนและวงดนตรีขนาดใหญ่ ยุคบ็อบ (Bop) เป็นหนึ่งในยุคที่สำคัญเป็นยุคแห่งการปฏิวัติวงการดนตรีแจ๊ส และหลังจากที่นักดนตรีแจ๊สเริ่มเบื่อหน่ายกับรูปแบบการบรรเลงในยุคนี้แล้ว ดนตรีแจ๊สได้เข้าสู่ยุคโพสต์บ็อบ (Post bop) ที่ก่อให้เกิดดนตรีที่หลากหลายรูปแบบขึ้นอีกมากมายและวัฒนธรรมดนตรีร็อก (Rock) ที่กำลังเฟื่องฟูเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้นักดนตรีแจ๊สเปลี่ยนแปลงเสียงและวิธีการบรรเลงของตนเองจึงเป็นที่มาของยุคฟิวชั่น (Fusion Jazz) (Godbolt, 1993)

บทบาทของกีตาร์ในดนตรีแจ๊สนั้นมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง เป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญโดยเริ่มจากการเข้ามาทำหน้าที่แทนเครื่องดนตรีอย่างแบนโจซึ่งในยุคแรกเป็นเครื่องดนตรีที่มีบทบาทในการสนับสนุนด้วยการตีคอร์ดในจังหวะที่สม่ำเสมอเพื่อทำหน้าที่ควบคุมจังหวะและเสียงประสานให้กับวงเท่านั้นเพราะแบนโจเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงเบาอีกทั้งในยุคนี้เครื่องขยายเสียงยังไม่มี การคิดค้น ในการบรรเลงร่วมกันวงจึงไม่สามารถที่จะเล่นทำนองร่วมกับวงหรือนำวงได้ พัฒนาการของกีตาร์จึงเริ่มมีบทบาทที่มากขึ้นเริ่มเป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่สามารถแสดงเดี่ยวหรือแม้กระทั่งเป็นผู้นำวงได้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ของเครื่องขยายเสียงหรือการสร้างและผสมเสียง

สังเคราะห์ในยุคต่อมาที่ถูกคิดค้นขึ้น ทำให้กีตาร์เป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่มีบทบาทสำคัญไม่แพ้เครื่องดนตรีอย่างแซกโซโฟนหรือเปียโน (ประทักษ์ ใฝ่ศุภการ, 2557) จากวิวัฒนาการที่ได้กล่าวมานี้ดนตรีแจ๊สเป็นที่รวมแหล่งวัฒนธรรมที่หลากหลายและเกิดการสร้างสรรค์ขึ้นมากมายอีกทั้งในปัจจุบันดนตรีแจ๊สมีการพัฒนารูปแบบและพัฒนาการของเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงมาอย่างต่อเนื่องและยังคงพัฒนากันอยู่ตลอดเวลาซึ่งประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมดนตรีแจ๊สเข้ามาด้วยเช่นกัน

ในประเทศไทย ดนตรีแจ๊สเริ่มเป็นที่รู้จักในสังคมอย่างเห็นได้ชัดเจนจากการที่กลุ่มชนชั้นกลางในช่วงรัชกาลที่ 7 มีความนิยมในการเต้นรำหรือจัดงานเลี้ยงของหน่วยงานต่าง ๆ กลุ่มที่เป็นผู้เผยแพร่วัฒนธรรมเหล่านี้คือกลุ่มนักเรียนนอกที่ได้เดินทางกลับจากการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และอีกหนึ่งปัจจัยคือผลของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การมีนโยบายของภาครัฐที่ต้องการส่งเสริมให้มีความทัดเทียมกับนานาชาติก่อให้เกิดวงดนตรีแจ๊สขึ้นมากมายในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ กรมประชาสัมพันธ์ หน่วยทหาร หรือแม้ธนาคาร เป็นต้น (กมลธรรม เกื้อบุตร, 2559) ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ที่มีอิทธิพลในการนำดนตรีแจ๊สเข้ามาในประเทศไทยคือกลุ่มนักเรียนนอก ซึ่งเริ่มมีนักเรียนที่เรียนดนตรีแจ๊สโดยตรงจากสหรัฐอเมริกาได้ทำการถ่ายทอดความรู้และเปิดโรงเรียนดนตรีของตนเองเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่เป็นกระบวนการที่ชัดเจน นักดนตรีแจ๊สบางส่วนในสมัยก่อนเรียนรู้จากการฟัง การเล่น ด้วยตนเอง หรือจากนักดนตรีต่างชาติที่รับจ้างเข้ามาทำงานตามสถานบันเทิง การที่นักเรียนที่กลับมาจากประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเปิดโรงเรียนดนตรีของตนเองถือเป็นรากฐานในการพัฒนาดนตรีแจ๊สในประเทศไทยอีกด้านหนึ่ง โรงเรียนดนตรีที่มีชื่อเสียงด้านดนตรีแจ๊สในประเทศไทยนั้นที่มีชื่อเสียง เช่น โรงเรียนดนตรีศุภการ อานนท์การดนตรี จนกระทั่งมีการที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนดนตรีให้หลากหลายขึ้นในประเทศไทยและในระดับอุดมศึกษาที่มีแต่การสอนดนตรีคลาสสิก การพัฒนาหลักสูตรดนตรีแจ๊สจึงเกิดขึ้นในประเทศไทย (วุฒิชัย เลิศสถากิจ, สัมภาษณ์, 28 กันยายน 2561) การเรียนการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้นเริ่มจากในปี พ.ศ. 2541 ที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และในปีถัดมาคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เปิดการเรียนการสอนในสาขาดนตรีแจ๊สเช่นเดียวกัน และที่ต่อมาก็คือวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต เปิดทำการสอนในปีพ.ศ. 2545 ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่งที่มีการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สโดยจะเป็นในลักษณะวิชาเลือกหรือมีเนื้อหาที่สอดแทรกอยู่ในรายวิชานั้น แต่มีมหาวิทยาลัยแค่ 3 แห่งดังที่กล่าวมานี้ที่สามารถดำเนินการเรียนการสอนในระดับสาขาวิชาได้ (Fuangausorn, 2010; ศักดิ์ระพี รักตประจित, 2558) ในการจัดหลักสูตรสิ่งสำคัญที่ทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบด้วยกันหลายประการ องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญคือ

กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นการกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดในการผลิตบัณฑิตตามที่แต่ละมหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะไว้

การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้จำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนการสอนอย่างมีระบบ อีกทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนรวมทั้งสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนนั้นองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งเป็น 1) ผู้สอน หมายถึงผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ผู้เรียน หมายถึงผู้ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากผู้สอนและควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้อันจะเรียน 3) เนื้อหา ซึ่งประกอบไปด้วยหลักสูตร เนื้อหา รวมทั้งการวัดและประเมินผล 4) การเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เทคนิคการสอน สื่อการสอน การจะได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีการตกลงทิศทางการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ชัดเจนไปในทิศทางเดียวกัน ผู้สอนที่มีการวางแผนการสอนและมีวิธีการสอนที่ชี้แนะผู้เรียนให้เข้าใจในสาระการเรียนรู้จะส่งผลให้การเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จ อีกทั้งหลักการเรียนการสอนควรเป็นลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และประยุกต์ได้ ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้กำหนดสิ่งต่าง ๆ ควรเข้าใจในภาพรวมและรายละเอียดพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน (Steiner, 1988; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545) ในการเรียนการสอนก็ควรแจ่มชัดซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติเน้นทักษะกระบวนการสอนจะแตกต่างออกไป กระบวนการเรียนการสอนจะมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายภาพของผู้เรียนการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วนของร่างกาย ซึ่งทักษะปฏิบัติสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนและมีขั้นตอนการสอนที่เหมาะสมเริ่มจากรับรู้ เตรียมความพร้อม ตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ลงมือทำ ทำอย่างชำนาญ ปรับปรุง จนถึงการคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ (Simpson, 1972) กระบวนการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิตเป็นการเน้นและปูพื้นฐานวิชาชีพให้กับผู้เรียนในด้านนั้น ๆ เน้นให้ผู้เรียนรู้กว้างในสาขาของตนเองเพื่อการต่อยอดและพัฒนาความรู้ของตนเองในการประกอบอาชีพ ดังนั้นความสำคัญของการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิตจะทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานและแนวทางในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในศาสตร์นั้น ๆ (ไพฑูรย์สินลาร์ตัน, 2557) อีกทั้งต้องมีทักษะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อที่ผู้เรียนจะพัฒนาตนเองได้ให้มีกระบวนการคิด ลงมือทำ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ได้อีกด้วยเพราะในปัจจุบันองค์ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

พัฒนาการผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตนั้นอยู่ในช่วงอายุ 18 – 22 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ตอนต้น วิจัยดังกล่าวสามารถค้นหาสิ่งที่ถนัดและรับรู้ถึงความสามารถของตัวเอง การเรียนรู้ดนตรีของ

ผู้เรียนวัยนี้จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะและการค้นหาประสบการณ์ในวิชาชีพ (ฐิติพัฒน์ โภเมนพรรณกุล, 2554; ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2541) ระดับชั้นปริญญาบัณฑิตนี้นักศึกษาจะก้าวข้ามระหว่างความเป็นวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าวัยนักศึกษา (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2557) ด้านร่างกายมีความแข็งแรงสมบูรณ์ที่สุระระบบต่าง ๆ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังคงต้องระวังปัญหาด้านสุขภาพและโรคภัยอยู่บ้างทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล สังคมของวัยนี้นักศึกษานั้นยังคงผสมกันระหว่างความเป็นวัยรุ่นที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน ให้ความสนใจตามกระแสสังคมอีกทั้งยังต้องการการเป็นที่ยอมรับในสังคมอีกด้วย อีกส่วนหนึ่งที่มีความเป็นผู้ใหญ่แล้วสังเกตได้จากการเริ่มต้นค้นหาความต้องการในอนาคตของแต่ละคนตามความสนใจของตัวเอง ในด้านอารมณ์นั้นมีความเปลี่ยนแปลงและแสดงออกทางอารมณ์สูงในบางคน ความคิดความอ่านยังไม่รอบคอบมากนักแต่มีความคิดสร้างสรรค์ที่สูง สามารถพลิกแพลงและต่อยอดความคิดของตนเองได้ ในส่วนของสติปัญญา ความคิดเชิงนามธรรมมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ซึ่งอาจมีผู้เรียนบางคนที่มีศักยภาพทางการคิดที่สูงกว่านามธรรม บางคนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) พัฒนาการด้านดนตรีของวัยนี้นั้นจะอยู่ในระดับสูง ในเรื่องของความสามารถในทักษะด้าน ฟัง ร้อง เล่น ทั้งนี้เป็นเพราะการที่นักศึกษาเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า การเรียนการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษานั้นมีผู้สนใจเข้ารับการศึกษาเป็นจำนวนมากซึ่งดนตรีแจ๊สเป็นหนึ่งในสาขาที่เปิดสอนและมีการพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทยยังไม่มีชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่มีตำราที่แน่นอนในส่วนที่เกี่ยวข้องจะมีงานวิจัยที่นำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาดนตรีแจ๊ส (ศักดิ์ระพี รักตประจิต, 2558) หรือเป็นการเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรดนตรีแจ๊สกับต่างประเทศ (Fuangausorn, 2010) อีกทั้งยังมีงานวิจัยที่กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนคีตปฏิบัติซึ่งยังมีข้อจำกัดและไม่ครอบคลุมหรืองานวิจัยที่ศึกษาการเรียนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าในระดับอุดมศึกษาที่ไม่ใช่สาขาดนตรีแจ๊ส (ปองภพ สุกิตติวงศ์, 2556; วิทยุฒิ พรหมจีน, 2560) ในต่างประเทศมีงานวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้องแต่ยังไม่ชัดเจนซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของกีตาร์แจ๊สหรือสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียนกีตาร์แจ๊ส (Crawford, 2002; Odegard, 2004) ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบการกล่าวถึงประเด็นนี้โดยตรง ผู้วิจัยได้เห็นว่าการศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตจะเป็นองค์ความรู้หรือข้อมูลสำคัญในการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นซึ่งสำหรับอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ที่สนใจในการศึกษากีตาร์แจ๊ส

2. คำถามการวิจัย

1. กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น คือ ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหา และการเรียนการสอน
2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาดนตรีแจ๊สโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

2.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรปริญญาบัณฑิต 5 ปีขึ้นไป

2.2 เป็นอาจารย์ประจำสาขาดนตรีแจ๊ส

2.3 เป็นอาจารย์ผู้สอนหรือเคยสอนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส

2.4 มีผลงานวิชาการหรือผลงานสร้างสรรค์ในระดับชาติ

3. ระยะเวลาที่ศึกษาตั้งแต่ พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 – มิถุนายน พ.ศ. 2562

5. นิยามศัพท์

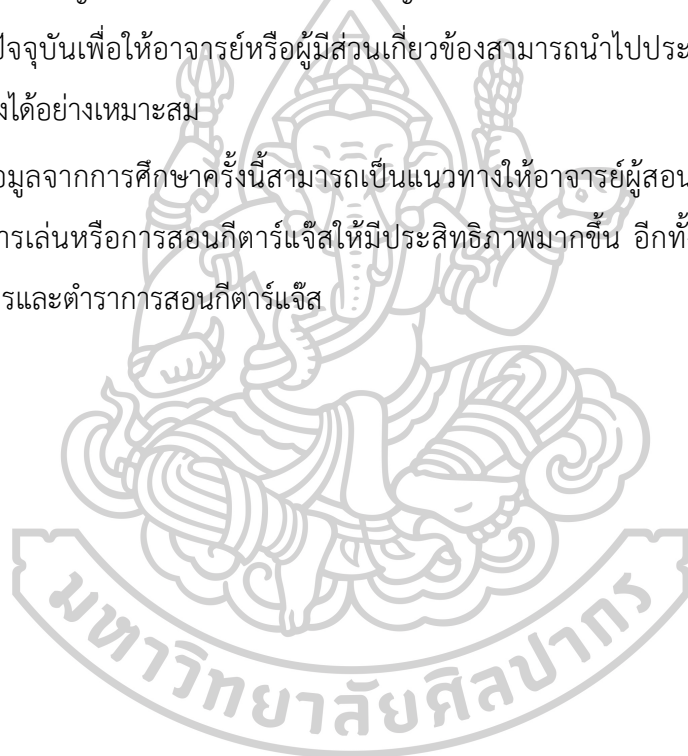
กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ อันประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาและบริบทสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Steiner, 1988) ในรายวิชาปฏิบัติเครื่องเอกกีตาร์แจ๊ส

ผู้สอน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่สอนรวมทั้งปฏิบัติงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้หมายถึง อาจารย์ประจำผู้สอนหรือเคยสอนวิชาเครื่องเอกกีตาร์แจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตทั้ง 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 3) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้เรียน หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ในงานวิจัยชิ้นนี้หมายถึง นักศึกษาสาขาดนตรีแจ๊สของทั้ง 3 มหาวิทยาลัยได้แก่ 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 3) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องเอกกีตาร์แจ๊ส

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงเป้าหมาย ขั้นตอนการสอน วิธีการวัดและประเมินผล อีกทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในปัจจุบันเพื่อให้อาจารย์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของตัวเองได้อย่างเหมาะสม
2. ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอนหรือผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในการเล่นหรือการสอนกีตาร์แจ๊สให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและตำราการสอนกีตาร์แจ๊ส

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนและนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส และกีตาร์แจ๊ส

- 1.1 องค์ประกอบดนตรีแจ๊ส
- 1.2 เทคนิคกีตาร์แจ๊ส
- 1.3 ดนตรีแจ๊สระดับปริญญาบัณฑิต
- 1.4 การเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในประเทศไทย

2. องค์ประกอบของการเรียนการสอน

- 2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้
- 2.2 การวัดและประเมินผล
- 2.3 วิธีสอน

3. ทักษะศตวรรษที่ 21

4. จรรยาบรรณวิชาชีพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส และกีตาร์แจ๊ส

การเรียนการสอนดนตรีแจ๊สซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากทาสหรือชนชั้นล่างชาวแอฟริกันอเมริกัน จนได้รับการพัฒนาผสมผสานจากดนตรีตะวันตกและยกระดับเป็นงานศิลปะนั้น ทำให้ดนตรีแจ๊สมีระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น การศึกษาความรู้ทั่วไปของดนตรีแจ๊สในที่นี่จะกล่าวถึงองค์ประกอบของดนตรีแจ๊สซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกเครื่องดนตรี และกีตาร์แจ๊สโดยเน้นที่เทคนิคของเครื่องดนตรี จะเสริมสร้างให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.1 องค์ประกอบดนตรีแจ๊ส

การผสมผสานองค์ความรู้และทฤษฎีดนตรีตะวันตกเข้ากับดนตรีที่มาจากอารมณ์ความรู้สึกของทาสผู้ถูกกดขี่ พัฒนาการออกมาเป็นดนตรีแจ๊สในรูปแบบที่เป็นสากลโดยมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) การอิมโพรไวส์ ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของดนตรีแจ๊สเปรียบเสมือนการสนทนาระหว่างผู้

บรรเลงเดียวกับผู้บรรเลงประกอบ เป็นช่วงที่นำเสนอความสามารถ แนวคิด หรือแม้กระทั่งความรู้สึกของผู้บรรเลงในขณะที่กำลังบรรเลงอยู่ ผู้บรรเลงเดี่ยวที่ทำการอิมโพรไวส์อยู่จะใช้ความสามารถในการเรียบเรียงผสมผสานความรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ เข้าด้วยกัน ออกมาเป็นเรื่องราวหรือบทสนทนาของตนเอง 2) จังหวะ เนื่องจากดนตรีแจ๊สมีรากฐานการชาวแอฟริกันซึ่งมีความโดดเด่นในด้านของจังหวะที่ซับซ้อน ส่งผลให้ดนตรีแจ๊สมีการใช้รูปแบบจังหวะที่มีการเน้นในจังหวะที่ไม่เป็นธรรมชาติหรือจังหวะขัด จึงเกิดรูปแบบจังหวะสวิง ซึ่งเป็นจังหวะที่มีการผสมความรู้สึกของผู้บรรเลงเข้าไป ทำให้จังหวะสวิงของผู้บรรเลงแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันไป ไม่มีถูกผิด อีกทั้งการบรรเลงจังหวะสวิงจะต้องอาศัยความเคยชินค่อย ๆ ซึมซับ และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง 3) สำเนียง การคิดค้นเอกลักษณ์ของเสียงที่แตกต่างเป็นเสน่ห์ของดนตรีแจ๊ส การใช้เสียงที่เพี้ยนจากมาตรฐานสูงบ้างต่ำบ้างจากอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางที่ไม่ได้รับการศึกษาดนตรีอย่างถูกต้อง รวมถึงการใช้เครื่องดนตรีที่ไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้เกิดเสียงเหล่านี้ซึ่งเรียกว่า บลูส์โน้ต 4) เสียงประสาน ดนตรีแจ๊สได้รับอิทธิพลเรื่องเสียงประสานจากดนตรีคลาสสิก นักดนตรีแจ๊สนิยมนำมาประยุกต์และบรรเลงในรูปแบบที่ต่างออกไป นิยมใช้การพลิกกลับรวมทั้งใช้จำนวนของเสียงประสานตั้งแต่ 3 – 7 เสียง และ 5) โครงสร้างของเพลงหรือองค์ประกอบ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักดนตรีแจ๊สนำมาจากดนตรีคลาสสิกมักบรรเลงในโครงสร้างรูปแบบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ให้นักดนตรีบรรเลงไปในทิศทางเดียวกันรวมทั้งให้ผู้ฟังเข้าถึงบทเพลงได้ง่าย โครงสร้างของดนตรีแจ๊สมีหลายชนิด อาทิ บลูส์ 12 ห้อง AABA ABAC เป็นต้น อีกทั้งนักดนตรีแจ๊สจะมีการกำหนดการบรรเลงเป็นสากล และอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นบางครั้งโดยเริ่มจาก ท่อนนำ ท่อนทำนองหลัก ท่อนอิมโพรไวส์ ท่อนทำนองหลักครั้งที่สอง ตามด้วยท่อนจบ (Levine, 1995; ธีรัช เล่ห์วีระพานิช, 2562)

จากข้อมูลข้างต้น ดนตรีแจ๊สมีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่ การอิมโพรไวส์ จังหวะ สำเนียง เสียงประสาน และโครงสร้างเพลง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงความยากง่ายของบทเพลง ส่งผลให้ผู้ที่มีส่วนในการร่างหลักสูตรนำมาใช้เป็นตัวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้อของผู้เรียนได้

1.2 เทคนิคกีตาร์แจ๊ส

กีตาร์แจ๊สเป็นเครื่องดนตรีที่บทบาทและพัฒนาการมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ซึ่งเริ่มจากเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะในวงแจ๊สแบบนิวออร์ลีอันส์ จนกระทั่งเทคโนโลยีมีการพัฒนาขึ้น การเกิดขึ้นของเครื่องขยายเสียงส่งผลให้กีตาร์มีบทบาทมากขึ้นในวงดนตรีแจ๊ส อีกทั้งพัฒนาการทางดนตรีแจ๊สเอง ทำให้กีตาร์สามารถที่จะเป็นผู้นำวงหรือผู้เล่นประกอบได้อีกเช่นกัน

ถึงแม้ว่าดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีที่สามารถนำองค์ความรู้ เทคนิค หรือทฤษฎีไปปรับใช้ได้กับทุกเครื่องดนตรีแต่ก็ตาร์แจ๊สเองยังคงมีเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งจำแนกได้เป็นเทคนิค 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เทคนิคการอิมโพรไวส์ ซึ่งถือเป็นเทคนิคสำคัญสำหรับดนตรีแจ๊ส การที่กีตาร์มีบทบาทในการอิมโพรไวส์ส่งผลให้เกิดการนำเทคนิคอิมโพรไวส์จากเครื่องดนตรีที่มีบทบาทอย่างมากเช่น แซกโซโฟน มาปรับใช้เป็นเทคนิคของกีตาร์ เช่น การเล่นเสียงต่อเนื่องในการสร้างท่วงทำนองแบบแจ๊ส (Jazz Line) โดยใช้ภาษาและสำเนียงแบบแจ๊สที่มีการเน้นเสียงในจังหวะชัด และการเลือกเล่นในจังหวะแบบสวิง หรือการอิมโพรไวส์ในลักษณะเสียงประสาน เทคนิคนี้สามารถทำได้ในเครื่องดนตรีที่เล่นเสียงประสานได้โดยเฉพาะ การอิมโพรไวส์โดยบรรเลงเป็นชุดเสียงประสาน (Blocked Chords) เป็นอีกเทคนิคที่นักกีตาร์นิยมซึ่งพบได้ในวงดนตรีแจ๊สทั่วไป กลุ่มที่ 2 เทคนิคการเล่นเสียงประสาน กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถเล่นเสียงประสานได้ในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการพลิกกลับหรือการเพิ่มเสียงประสานได้มากถึง 6 เสียง เทคนิคการเล่นเสียงประสานนี้ นอกจากสามารถใช้ในการอิมโพรไวส์ได้แล้ว ยังคงมีความสำคัญอย่างมากในการเล่นประกอบ หรือเล่นสนับสนุนให้กับผู้บรรเลงเดี่ยว และที่สำคัญคือการใช้เทคนิคการเล่นเสียงประสานในการเล่นประกอบกับนักร้อง ซึ่งนักกีตาร์จำเป็นต้องอาศัยความชำนาญในการเลือกเสียงประสานและการเล่นในจังหวะที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้นักร้องสามารถนำเสนอบทเพลงได้อย่างคุณภาพมากที่สุด อีกทั้งเทคนิคการเล่นเสียงประสานของกีตาร์นี้ยังสามารถผสมการเล่นทำนองเข้าไปด้วยโดยเรียกว่าคอร์ดเมโลดี้ (Chords Melody) ซึ่งเป็นการเล่นทำนองผสมกับเสียงประสานโดยมักใช้โน้ตที่เป็นทำนองอยู่บนสุดของเสียงประสาน (Top Note) และยังพัฒนาการเล่นคอร์ดเมโลดี้ เป็นอีกหนึ่งเทคนิคการเล่นเสียงประสาน ที่เรียกว่ารูบาโต้ (Rubato) นักกีตาร์มักนิยมบรรเลงท่อนนำหรือ Introduction และกลุ่มที่ 3 เทคนิคการสร้างเสียงสังเคราะห์ การพัฒนาการของเทคโนโลยี ส่งผลให้อุตสาหกรรมดนตรีมีการผลิตเครื่องสังเคราะห์เสียง เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้กับดนตรีตามยุคสมัย มีนักกีตาร์แจ๊สหลายคนที่มีใช้เครื่องสร้างเสียงสังเคราะห์หรือที่เรียกว่าเอฟเฟกกีตาร์ในการสร้างเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของตน (Godbolt, 1993; Roberts, 1978; ประทักษ์ ใฝ่ศุภการ, 2557)

จากการศึกษาข้อมูลเรื่องเทคนิคกีตาร์แจ๊ส พบว่า การศึกษาดนตรีแจ๊สนั้นสามารถประยุกต์ความรู้และเทคนิคเครื่องจากเครื่องอื่น ๆ อาทิ แซกโซโฟน หรือเปียโนได้ เนื่องจากกีตาร์สามารถเล่นทำนองและเสียงประสานได้ อีกทั้งยังมีเทคนิคการเล่นทำนองและเสียงประสานพร้อมกันที่เป็นเอกลักษณ์ โดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เทคนิคการอิมโพรไวส์ กลุ่มที่ 2 เทคนิคการเล่นเสียงประสาน และ กลุ่มที่ 3 เทคนิคการสร้างเสียงสังเคราะห์ ส่งผลให้การเรียนการสอน

กีตาร์แจ๊สมีความหลากหลายเนื่องจากผู้สอนหรือผู้เรียนมีความชอบการในบรรเลงของเครื่องดนตรีอื่นหรือการใช้เทคนิคที่ไม่เหมือนกัน

1.3 ดนตรีแจ๊สระดับปริญญาบัณฑิต

การเรียนการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยเริ่มจากการเปิดสอนเป็นแค่รายวิชาเท่านั้นซึ่งคือวิชา ความซาบซึ้งดนตรี จากนั้นจึงมีการพัฒนาเพื่อเปิดทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ของวิทยาลัยครูเพื่อผลิตครูดนตรีสู่โรงเรียนสามัญทั่วประเทศ ในเวลาต่อมาจึงมีการรับนักศึกษาที่ต้องการต่อยอดจากหลักสูตรประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงและนักเรียนที่สนใจทางด้านดนตรีเข้าเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งมีมหาวิทยาลัยที่พัฒนาหลักสูตรและเปิดสอนเป็นวิชาเอกได้คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปัจจุบันในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนดนตรีเป็นวิชาเอกอยู่หลายแห่งและมีสาขาที่เกี่ยวข้องให้เลือกหลากหลาย อาทิ ดนตรีแจ๊ส ชูริกดนตรี (Chandransu, 2010; วาทีต สุวรรณสมบูรณ์, 2547) การเรียนการสอนดนตรีในระดับปริญญาบัณฑิตสำหรับนักศึกษาที่เลือกเรียนเป็นวิชาเอกจะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในวิชาชีพดนตรีที่เฉพาะเจาะจงทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยผู้เรียนจะต้องมีเครื่องดนตรีเอกของตนเอง สำหรับนักศึกษาที่เรียนสาขาหรือวิชาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับดนตรีในระดับปริญญาบัณฑิต จะมีวิชาดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรโดยจะอยู่ในหมวดการศึกษาทั่วไปได้แก่วิชาสังคีตนิยม ซึ่งเปิดทำการเรียนการสอนในทุกมหาวิทยาลัย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560) ในปัจจุบันหลักสูตรดนตรีแจ๊สเป็นตัวเลือกหนึ่งของผู้เรียนที่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิต โดยประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยที่ทำการเปิดสอนและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนจนยกระดับเป็นหลักสูตรดนตรีแจ๊ส ดังนี้ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยดังกล่าวนี้มีความเหมือนและแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย (ศักดิ์ระพี รักตประจิต, 2558; สมพงษ์ ทองคำ, 2544) หลักสูตรดนตรีแจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตผู้เรียนที่จะเข้ารับการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านดนตรีด้านทักษะการฟัง การอ่าน รวมทั้งทฤษฎีดนตรีและสิ่งที่เป็นเป็นสาระสำคัญของหลักสูตรดนตรีแจ๊สนั้นคือการอิมโพรไวส์ โดยหลักสูตรดนตรีแจ๊สของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้นนำรูปแบบการเรียนการสอนมาจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา (Fuangausorn, 2010; กิตติธัช สำเภาทอง, 2555) การเรียนการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้นเริ่มจากในปีพ.ศ.2541 ที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และในปีถัดมาคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ทำการเปิดการเรียนการสอนในสาขาดนตรีแจ๊สเช่นเดียวกัน และที่ต่อมาก็คือ วิทยาลัยดนตรี

มหาวิทยาลัยรังสิต เปิดทำการสอนในปีพ.ศ. 2545 โดยในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่งที่มีการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สโดยจะเป็นในลักษณะวิชาเลือกหรือมีเนื้อหาที่สอดแทรกอยู่ในรายวิชาเท่านั้น แต่มีมหาวิทยาลัยแค่ 3 แห่งดังที่กล่าวมานี้ที่สามารถดำเนินการเรียนการสอนในระดับสาขาวิชาได้ ในเนื้อหาดนตรีของหลักสูตรดนตรีแจ๊สนั้นจะครอบคลุมในส่วนของ การฝึกสไตล์ทักษะ การประพันธ์เพลง ประวัติดนตรีแจ๊ส ทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี และการรวมวง ซึ่งโครงสร้างของรายวิชานั้นขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัยและจะถูกจัดให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามประกาศของสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ในปัจจุบันหลักสูตรดนตรีแจ๊สได้ถูกจัดหมวดหมู่ให้อยู่ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในสาขาศิลปกรรม ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึงกรอบที่บ่งบอกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา รวมทั้งการเพิ่มระดับคุณวุฒิที่สูงขึ้นโดยมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน อีกทั้งยังแสดงถึงมาตรฐานของผลการเรียนรู้และปริมาณที่เหมาะสมกับช่วงเวลาหรือจำนวนชั่วโมง ในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเพื่อนำการปฏิบัติสู่สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาได้เสนอมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ครอบคลุมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ตลอดจนมีจิตสาธารณะ 2) ด้านความรู้ มีความรอบรู้ในด้านศิลปกรรมและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสามารถในการค้นคว้าและแก้ปัญหา 3) ด้านทักษะทางปัญญา ประกอบไปด้วยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ผลงาน 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่รวมถึงความมีภาวะผู้นำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน การประยุกต์ใช้ตัวเลข ตลอดจนการเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และ 6) ด้านทักษะพิสัย ซึ่งหมายถึงความสามารถในการปฏิบัติทางศิลปกรรมศาสตร์ในการสร้างสรรค์งานของตนได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558; ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ ตรีเนตร อารีโสภณพิเชฐ และสิริภักดิ์ ศิริโท, 2555; ศิริรัตน์ สุขชัย, 2553) ในส่วนของหลักสูตรดนตรีแจ๊สนั้นยังไม่มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิเฉพาะขึ้นแต่ได้ใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศิลปกรรมศาสตร์โดยอยู่ในกลุ่มของวิชาดุริยางคศิลป์

1.4 การเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในประเทศไทย

นักกีตาร์แจ๊สของประเทศไทยในอดีตผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยตนเองจากการฟังเพลงจากแผ่นเสียงและการเล่นดนตรีกลางคืน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้โดยอาศัยนักดนตรีต่างชาติที่เข้ามามาร่วมเล่นดนตรีในประเทศไทยและได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ซึ่งกันและกัน จนกระทั่งมีนักกีตาร์แจ๊สที่ได้ศึกษาต่อทางดนตรีแจ๊สจากประเทศสหรัฐอเมริกาสำเร็จการศึกษากลับมาถ่ายทอดความรู้ให้กับนักกีตาร์รุ่นหลัง เริ่มจากการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างการเล่นดนตรีกลางคืน จนทำให้มีการเปิดสอนกันส่วนตัวและเริ่มขยายตัวในหมู่นักดนตรีด้วยกัน จนสามารถเปิดเป็นโรงเรียนดนตรีเอกชนขึ้น ในขณะที่หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญของวิชาดนตรีในระดับอุดมศึกษา จนถึงมีจัดตั้งคณะทางด้านดนตรีขึ้นและเปิดสาขารองรับที่เป็นอีกหนึ่งทางเลือกจากเดิมที่มีแต่สาขาดนตรีคลาสสิก บุคลากรที่ร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่ศึกษาดนตรีแจ๊ส จากต่างประเทศทั้งสิ้น การเรียนการสอนกีตาร์นั้นเนื้อหาจะเป็นไปในลักษณะที่ผู้สอนเป็นผู้จัดเป้าหมายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามแบบที่ตนเองได้ศึกษามา (วุฒิชัย เลิศสถากิจ, สัมภาษณ์, 28 กันยายน 2561) ในปัจจุบันการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบตามเป้าหมายและปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องเอกและนำความรู้ที่ได้ต่อยอดในวิชารวมวงทุกเทอมตลอดจนจบการศึกษา โดยในเนื้อหาวิชาปฏิบัติเครื่องเอกนั้นผู้เรียนจะได้เรียนเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปยากและสอดแทรกเพิ่มเติมเนื้อหาตามความสนใจของผู้เรียนเฉพาะบุคคล รวมทั้งให้คำแนะนำจากประสบการณ์ของตัวผู้สอน (คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559) นอกจากนี้ในระดับอุดมศึกษาแล้ว การเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สยังมีอยู่ในโรงเรียนดนตรีเอกชนและโรงเรียนสามัญระดับมัธยมศึกษาในแผนกศิลป์ - ดนตรี เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม (คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561)

2. องค์ประกอบการเรียนการสอน

การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีปัจจัยที่สำคัญคือการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมสอดคล้องกับตัวผู้เรียน ซึ่งการเรียนการสอนมี 4 องค์ประกอบ (Steiner, 1988; ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2557) ได้แก่ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหา และ 4) การเรียนการสอน

1. ผู้สอน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่หลักในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ด้วยจิตสำนึกแห่งความเป็นครู เป็นผู้ที่มีความรู้ ความรับผิดชอบ และมีคุณธรรมจริยธรรม มีความ

หลากหลายทางวิธีการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่รู้จัก คติวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นการเรียนเนื้อหาที่ ลึกซึ้ง และสัมพันธ์กับทุกด้านของสังคม อีกทั้งผู้สอนจะต้องประยุกต์ใช้ความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ร่วมกัน ในการสอน และต้องสามารถโต้ตอบ อภิปราย กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการศึกษาด้วยตนเองอีกด้วย

2. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ได้รับการศึกษาที่มีภูมิหลังความแตกต่างกัน มีความสนใจและ พัฒนาการที่ต่างกัน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียนควร มีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษาผู้เรียนจะมีความสามารถทางพุทธิปัญญา ในระดับสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกันในเรื่องความกระตือรือร้นและอุดมการณ์ ซึ่งพบเห็นได้จากการ สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย อีกทั้งยังมีความเป็นผู้ใหญ่ อธิบาย เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมได้อย่างดี

3. เนื้อหา หมายถึง สารการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน การ จัดลำดับการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอนการเรียนรู้ในแต่ละชั้น รวมทั้งสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ สังคมรอบตัวของผู้เรียนและผู้สอน การเรียนการสอนเป็น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของคนกับคน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่เป็นผู้รู้ด้วยตัวเอง พบ เอง เห็นเอง ซึ่งถือการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

จากข้อมูลดังกล่าวมาพบว่า การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดการเรียนรู้ให้มี องค์ประกอบของการเรียนการสอนที่ประกอบไปด้วย ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหา และ การเรียนการสอน ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกันในทุกมิติ และส่งเสริมกันให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูง

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติและพฤติกรรมของ ผู้เรียนในแต่ละวัย ความสามารถในการรับรู้และตอบสนองจะต่างกันเพื่อทำให้กระบวนการสอน ประสบผลสำเร็จ โดยในส่วนี้ผู้วิจัยรวบรวมทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) การจัดการเรียนการสอนแบบครู เป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Instruction) และ การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง (Student – Centered Instruction) (Bandura, 1977; Borich, 1992; Karlin, 1974; ทิศนา แคมมณี, 2560; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2549; สุรางค์ โค้วตระกูล, 2559) ได้สรุปไว้ว่า

2.1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory)

การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเกิดจากการสังเกตและการลอกเลียนแบบ อันเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยผู้เรียนจะเลือกสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้หรือสิ่งที่ส่งอิทธิพลต่อตนเอง การเรียนรู้จากการเลียนแบบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เป็นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นการกระทำ ซึ่งจะกระทำหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความคาดหวังของผู้เรียนที่เป็นแรงเสริม ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) ความใส่ใจ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ถ้าผู้เรียนไม่ให้ความใส่ใจที่จะเรียนรู้จะไม่เกิดการสังเกตหรือการเลียนแบบขึ้น ตัวแบบจึงมีอิทธิพลต่อความใส่ใจของผู้เรียนมาก ดังนั้นตัวแบบจึงควรมีลักษณะดังนี้ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน หรือบุคลิกภาพดูดี สามารถที่จะให้รางวัลเพื่อดึงความสนใจของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม นอกจากตัวแบบแล้ว คุณลักษณะของผู้เรียนก็จะส่งผลต่อกระบวนการใส่ใจเช่นเดียวกัน ได้แก่ วัยของผู้เรียน ความสามารถทางด้านร่างกายหรือสติปัญญา 2) กระบวนการจดจำ ผู้เรียนจะบันทึกสิ่งที่ได้สังเกตจากตัวแบบไว้ในระบบความทรงจำระยะยาว โดยผู้เรียนจะสามารถอธิบายพฤติกรรมออกมาได้โดยคำพูด แม้ช่วงเวลาจะผ่านไปนาน 3) กระบวนการแสดงพฤติกรรม จะเกิดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกายหรือมีทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเลียนแบบ โดยจะแสดงพฤติกรรมออกมาเหมือนกับตัวแบบได้เหมือนมากหรือน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านร่างกายหรือด้านสติปัญญาของตัวผู้เรียน 4) กระบวนการจูงใจ การที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเลียนแบบออกมาขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมนั้น เช่น เมื่อผู้เรียนเห็นเพื่อนสามารถอิมโพรไวส์ในบทเพลงแจ๊สหลายบทเพลงได้อย่างถูกต้องตามเสียงประสานหรือโครงสร้างบทเพลง ทำให้ผู้นั้นได้รับเชิญชวนจากอาจารย์ผู้สอนไปร่วมแสดงดนตรีแจ๊ส ส่งผลให้ผู้เรียนคนอื่นมีแรงจูงใจในการขยันฝึกซ้อมเพื่อที่จะได้รับโอกาสในการไปร่วมแสดงดนตรี (Bandura, 1977)

2.1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Instruction)

การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางที่ได้รับความนิยมที่สุดคือการจัดการเรียนการสอนทางตรง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้เนื้อหาสาระและทักษะต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว โดยผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการสอนเป็นอย่างดี รวมทั้งการนำเสนอที่ชัดเจน ตรงประเด็น

เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งหลักการจัดการเรียนการสอนทางตรงประกอบด้วย 1) การจัดเนื้อหาที่เหมาะสมและเป็นลำดับขั้นเรียงจากความซับซ้อน 2) การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน 3) การนำเสนอเนื้อหาที่กระชับชัดเจน 4) การฝึกปฏิบัติหรือนำความรู้ไปใช้ 5) การให้ผลสะท้อนกลับสู่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติของตนเอง 6) การฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจากตัวผู้เรียน (Borich, 1992) ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนแบบทางตรงแบ่งออกเป็น 7 ข้อ (ทิตินา แชมณี, 2560) ได้แก่

1. ผู้สอนมีการทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหา
2. ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน
3. ผู้สอนมีการทวนเนื้อหาที่เป็นความรู้พื้นฐานที่จะต่อยอดสู่เนื้อหาใหม่
4. ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาใหม่แก่ผู้เรียน
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกการนำความรู้ไปใช้
6. ผู้สอนให้ผลสะท้อนกลับหลังจากผู้เรียนได้มีการฝึกนำความรู้ไปใช้
7. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนแบบทางตรงเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นครูเป็นศูนย์กลาง ที่ได้รับความนิยมเนื่องจากมีความรวดเร็วในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งในบางเนื้อหาที่มีความยาก ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนการถ่ายทอดให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเพื่อให้มีความเข้าใจง่าย อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหา

2.1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student – Centered Instruction)

การจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนไม่ใช่แค่ถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสและเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดการเรียนรู้ ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการให้ความสำคัญกับบริบทของการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความยากง่ายของเนื้อหา หรือความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2 รูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ และ การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง

2.1.3.1 การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction)

การที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถและทักษะ รวมทั้งพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการวินิจฉัยความสามารถของผู้เรียนก่อนเริ่มการเรียนการสอน และวางแผนการเรียนการสอนรวมทั้งตั้งวัตถุประสงค์แต่ละบุคคล อีกทั้งผู้สอนต้องมีการบันทึกข้อมูลของผู้เรียนเพื่อสำหรับการวางแผนการเรียนในคราวต่อไป (Karlin, 1974) ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพประกอบด้วย (ทศนา แคมณี, 2560)

1. การตรวจสอบความต้องการของผู้เรียน
2. มีการทดสอบก่อนเรียน
3. ในกรณีที่มีผู้เรียนจำนวนมากให้มีการแบ่งกลุ่มเนื้อหาตามความต้องการของผู้เรียน
4. มีการวางแผนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน
5. กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง
6. ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้ให้ต้องคอยดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล
8. ประเมินผลหลังเรียน
9. ผู้สอนจัดเก็บผลงานของผู้เรียนแต่ละบุคคลเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนในเนื้อหาต่อไป

การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพเป็นการจัดการเรียนที่เน้นความถนัดของผู้เรียน พัฒนาต่อยอดในสิ่งที่ผู้เรียนมีความสนใจซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและความสามารถได้อย่างรวดเร็วและเกิดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1.3.2 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self – Directed Learning)

การฝึกฝนให้ผู้เรียนได้พึ่งพาและพัฒนาตนเอง เป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพ จดจำความรู้ได้นานยิ่งขึ้น และยังสามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้มากยิ่งขึ้น การเรียนรู้โดยนำตนเองเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้มีความสอดคล้องกันเป้าหมาย รวมทั้งกำหนดวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยให้คำปรึกษา ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนแบบนี้มี 8 องค์ประกอบได้แก่ (ทศนา แคมณี, 2560)

1. ผู้เรียนต้องตรวจสอบความต้องการในการเรียนรู้ของตัวเอง
2. ผู้เรียนต้องตั้งเป้าหมายในการเรียน
3. มีการวางแผนการเรียนด้วยตัวผู้เรียนเอง
4. เลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ค้นหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้
6. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ รวมทั้งการสนับสนุนจากผู้สอนตามความเหมาะสม
8. ผู้สอนประเมินผลโดยใช้ผลการประเมินผู้เรียนที่ทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการประเมิน

การจัดการเรียนรู้โดยนำตนเองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวิธีการด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการค้นคว้า อีกทั้งองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำไปได้นาน

2.2 การวัดและประเมินผล

กระบวนการทางการศึกษาสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ในการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สซึ่งเป็นวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวัดและประเมินผลโดยข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ (กมลวรรณ ตังธนากานนท์, 2559; พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2560)

การประเมินผลระหว่างเรียน หรือประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) จุดมุ่งหมายคือการตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถทำตามและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ หรือได้แค่ไหน เมื่อพบว่าจุดที่ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้จะทำการแก้ไขข้อบกพร่องในจุดนั้น ซึ่งการประเมินผลระหว่างเรียนจะเน้นที่การสอบย่อยในเนื้อหาที่สอนเท่านั้นเพื่อตรวจสอบ และนำไปสู่การสอนเสริมในจุดที่ตกหล่น อีกทั้งปรับปรุงการสอนของผู้สอนอีกด้วย

การประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินแบบตัดสินผลการเรียนมีเพื่อศึกษาว่าผู้เรียนมีความรู้เท่าไร หรือสรุปผลว่าผ่านไม่ผ่าน ควรได้ผลการเรียนออกมาเป็นเกรดเท่าไร ซึ่งเมื่อถึงปลายเทอมครูผู้สอนจำเป็นต้องประเมินผลให้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์ หากมีจุดประสงค์มากอาจต้องเลือกประเมินในบางจุดประสงค์โดยนิยมการสุ่มเอาเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ

การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นพฤติกรรมของทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของพัฒนาการทักษะปฏิบัติงาน อันเป็นประโยชน์ในการออกแบบเครื่องและนำไปใช้ให้เหมาะสม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดด้านพฤติกรรมทักษะพิสัยจาก 3 แนวคิด ดังนี้

ลำดับขั้นพฤติกรรมของทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ตารางที่ 1 ลำดับขั้นพฤติกรรมของทักษะพิสัย

Simpson (1972)	Dave (1970)	Harrow (1972)
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>การรับรู้ของประสาทและกล้ามเนื้อ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการรับรู้ แปลความหมาย รวมทั้งการกระตุ้นประสาทสัมผัสเลือกรับรู้สิ่งเร้า</p>	<p>ขั้นที่ 1</p> <p>การเลียนแบบ</p> <p>การสังเกตและปฏิบัติตามต้นแบบได้</p>	<p>ขั้นที่ 1</p> <p>เคลื่อนไหวแบบปริเฟล็กซ์</p> <p>กระทำหรือตอบสนองสิ่งเร้าโดยอัตโนมัติ ปราศจากการเรียนรู้</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>การเตรียมความพร้อมการปฏิบัติ ความพร้อมในการปฏิบัติ 3 ด้าน ได้แก่ สมอง ร่างกาย และ อารมณ์ เป็นเสมือนนิสัยที่กำหนดการตอบสนอง การกระทำ ที่แตกต่างกัน</p>	<p>ขั้นที่ 2</p> <p>การจัดการ</p> <p>ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือตามผู้สอนได้</p>	<p>ขั้นที่ 2</p> <p>เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกิดจากการรวมตัวกันของการเคลื่อนไหวแบบปริเฟล็กซ์</p>
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>การปฏิบัติตามข้อแนะนำ</p> <p>การเลียนแบบการปฏิบัติตาม หรือ การลองผิดลองถูก จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน ทำซ้ำอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>ขั้นที่ 3</p> <p>การปฏิบัติอย่างแม่นยำ</p> <p>ปฏิบัติได้ด้วยความชำนาญ แม่นยำ และผิดพลาดน้อย</p>	<p>ขั้นที่ 3</p> <p>การรับรู้</p> <p>แปลความสิ่งเร้า และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัส และพฤติกรรมด้านสมอง</p>
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>การปฏิบัติจนเป็นนิสัย</p> <p>ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนอย่าง</p>	<p>ขั้นที่ 4</p> <p>การต่อประสาน</p> <p>สามารถรวมทักษะ 2 อย่างเข้า</p>	<p>ขั้นที่ 4</p> <p>การทำกิจกรรมทางกายภาพ</p> <p>อาศัยความแข็งแรง คล่องแคล่ว</p>

Simpson (1972)	Dave (1970)	Harrow (1972)
ต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินเป็นนิสัย	ด้วยกัน และปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ	ทำให้ร่างกายได้ใช้พลังงานในการออกแรงกล้ามเนื้อ
<p>ขั้นที่ 5</p> <p>การปฏิบัติที่สลับซับซ้อน</p> <p>สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติได้อย่างดี เป็นธรรมชาติ รวดเร็ว คล่องแคล่ว</p>	<p>ขั้นที่ 5</p> <p>ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ</p> <p>แสดงออกทักษะนั้นอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ใช้พลังงานมาก และสามารถสร้างสรรค์การปฏิบัติรูปแบบใหม่ขึ้นมาได้</p>	<p>ขั้นที่ 5</p> <p>การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ</p> <p>ปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p>
<p>ขั้นที่ 6</p> <p>การปรับเปลี่ยนการปฏิบัติ</p> <p>มีพัฒนาการทักษะเป็นอย่างดี สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้</p>		<p>ขั้นที่ 6</p> <p>การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา</p> <p>สื่อสารผ่านการเคลื่อนไหว แสดงออกและปรับเปลี่ยนการแสดงออกทางร่างกายหรือใบหน้า</p>
<p>ขั้นที่ 7</p> <p>สร้างปฏิบัติการใหม่</p> <p>เป็นการสร้างทักษะการปฏิบัติรูปแบบใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โดยเฉพาะ เน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์</p>		

(Harrow, 1972; Simpson, 1972; กมลวรรณ ตังธนภานนท์, 2559; พิชิต ฤทธิจรูญ, 2560)

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า การวัดและประเมินผลสำหรับการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยใช้การวัดทั้ง 3 แนวคิดร่วมกันสามารถทำให้เป้าหมายการเรียนรู้ชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น และยังสามารถเชื่อมโยงในการจัดการเรียนการสอน สามารถบูรณาการทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการศึกษาแนวใหม่ที่มีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักอีกด้วย

2.3 วิธีสอน

การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้นั้น วิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จได้เป็นสิ่งที่สำคัญและผู้สอนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละคน เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ของผู้เรียนมีไม่เท่ากัน วิธีการสอนที่แตกต่างกันจึงช่วยพัฒนาผู้ได้อย่างสมบูรณ์ วิธีการสอนจึงเป็นการจัดกระบวนการและจัดขั้นตอนต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกวิธีการสอนมา 3 รูปแบบซึ่งเหมาะสมกับงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ วิธีการสอนแบบการสาธิต (Demonstration) และ วิธีการแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) (ทิตินา แชมมณี, 2560; อารณ ใจเที่ยง, 2553)

2.3.1 วิธีการสอนแบบการสาธิต (Demonstration)

การสอนแบบสาธิตเป็นการที่ผู้สอนได้แสดงให้ผู้เรียนได้เห็นจริงด้วยตาของตนเอง และให้ผู้เรียนได้สังเกต ซักถาม รวมทั้งอภิปรายสิ่งที่เห็นจนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการสอนแบบสาธิต องค์ประกอบสำคัญของการสอนแบบสาธิตคือ 1) เรื่องที่ต้องการสาธิต 2) การปฏิบัติให้ผู้เรียนดู และ 3) ผลลัพธ์การเรียนรู้หลังการสาธิต นอกจากองค์ประกอบแล้ว การใช้วิธีการสอนแบบสาธิตให้มีประสิทธิภาพประกอบไปด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ เป็นการให้ผู้สอนได้ซักซ้อมสิ่งที่จะสาธิตให้ผู้เรียนดู รวมถึงคำถามหลังการสาธิต
2. ก่อนการสาธิต ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสาธิต โดยอาจบรรยายหรือบอกถึงรายละเอียดในสิ่งที่สาธิตเพื่อให้ผู้เรียนได้มีองค์ความรู้ในเรื่องนั้นอย่างเพียงพอ และให้คำแนะนำในการดูสิ่งที่ผู้สอนทำการสาธิต
3. ทำการสาธิต เป็นการให้ผู้สอนได้สาธิตสิ่งที่เตรียมมาอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ช้าหรือเร็วจึงเกินไป โดยอาจให้ผู้เรียนเป็นผู้ช่วยในบางกรณี เช่น ในการเล่นดนตรีแจ๊สผู้ทำการอิมโพรไวส์โดยให้ผู้เรียนบรรเลงสนับสนุน
4. อภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนสิ่งที่ผู้เรียนได้สังเกตเห็นจากการสาธิต โดยผู้สอนควรกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามที่เตรียมไว้ รวมทั้งสรุปบทเรียนที่ได้

การสอนแบบสาธิตนั้นเป็นการให้ผู้เรียนได้เห็นด้วยตาตนเองมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม เกิดความเข้าใจสิ่งที่ได้เห็นจากประสบการณ์ตรง อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ต้องสอนผู้เรียนเป็นจำนวนมากวิธีนี้อาจทำให้มองเห็นไม่ทั่วถึงและทำให้ผู้เรียนบางส่วนไม่มีส่วนร่วม

2.3.2 วิธีการสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study)

การสอนแบบกรณีตัวอย่างเป็นการใช้เหตุการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับสิ่งที่กำลังเรียนรู้ หรือผู้สอนอาจสมมติเหตุการณ์ขึ้นมาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่อยู่ในชั้นเรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในอีกรูปแบบหนึ่ง ถือเป็น การเตรียมตัวให้ผู้เรียนล่วงหน้า และแก้ปัญหาได้อย่างทันเวลา รวมทั้งผู้เรียนจะได้เข้าใจความคิดของผู้อื่น องค์ประกอบที่สำคัญของการใช้กรณีตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ 1) ตัวอย่างเหตุการณ์ 2) คำถามสำหรับผู้เรียน 3) คำตอบแบบปลายเปิด และ 4) การอภิปรายตัวอย่างร่วมกัน นอกจากนี้ ขั้นตอนการสอนประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. เตรียมการ การเตรียมเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการสอนในชั้นเรียน โดยควรมีลักษณะใกล้เคียงที่สุด อาจเตรียมไว้มากกว่าหนึ่งเหตุการณ์ และคำถามสำหรับผู้เรียนโดยเป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เตรียมไว้

2. นำเสนอตัวอย่าง การนำเสนออาจใช้สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับชั้นเรียน หรือผู้สอนเป็นผู้นำเสนอด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามผู้สอนต้องมีความแม่นยำในตัวอย่างของที่เตรียมไว้ รวมทั้งการวิเคราะห์ตัวอย่างหรือการคำถามเพื่อต่อยอดประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่เพิ่มเติม

3. อภิปราย ในกรณีที่สอนกลุ่มใหญ่อาจเป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้สอนคอยแนะนำอีกทีหนึ่ง รวมทั้งการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการใช้กรณีตัวอย่างนั้น

การสอนแบบกรณีตัวอย่างมีข้อดีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งการใช้วิจารณญาณ และเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเมื่อเจอเหตุการณ์นี้ในอนาคต นอกจากนี้เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก และสามารถได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม อาจเกิดเหตุการณ์ที่ผู้เรียนมีมุมมองที่คล้ายคลึงกันเนื่องจากผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เท่ากัน ส่งผลให้ต้องลดความรู้ที่น้อยลง

3. ทักษะศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รวมทั้งอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งที่ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการการศึกษาของโลกที่เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ควรเพิ่มเติมทักษะในการดำรงชีวิตและทำให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ ควบคู่กับการสอนเนื้อหาความรู้โดยแนวคิดทักษะศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558)

กลุ่ม 3R ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) การรู้หนังสือ (literacy) ความสามารถในการอ่านเขียนอย่างมีคุณภาพ ทักษะนี้ครอบคลุมถึงการนำเสนอด้วยวาจา 2) การรู้เรื่องจำนวน (numeracy) เป็นทักษะการใช้และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และ 3) การใช้เหตุผล (reasoning) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยในการทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต

กลุ่ม 7C ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (creative problem solving skills) เป็นการแก้ไขปัญหาและค้นคว้า ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 2) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking skills) มีความชำนาญในการคิดที่จะทำไม่ทำหรือเชื่อไม่เชื่อ ในเหตุการณ์และสถานการณ์ในชีวิตหรือการทำงาน 3) ทักษะการทำงานร่วมกัน (collaborative skills) มีความเชี่ยวชาญในการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกัน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 4) ทักษะการสื่อสาร (communicative skills) ทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเข้าใจมีคุณภาพ 5) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (computing skills) สามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการค้นหา หรือผลิตชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ 6) ทักษะอาชีพและการใช้ชีวิต (career and life skills) มีความถนัดในอาชีพที่ตนเองสนใจและมีความสุขกับสิ่งนั้น นำไปสู่ความเชี่ยวชาญในการทำงานอย่างมีคุณภาพ และ 7) ทักษะการใช้ชีวิตข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural skills) ทักษะการอยู่ร่วมกันในวิถีชีวิตที่แตกต่างในประชาคมโลก

จากทักษะที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ทักษะทั้งหมดส่งเสริมการใช้ชีวิตในโลกการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมี การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับทักษะเหล่านี้ อีกทั้งได้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะเหล่านี้ ก่อนออกไปทำงานแบบพลเมืองที่มีคุณภาพ

4. จรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์

จรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่ควบคุมอัตลักษณ์รวมทั้งความประพฤติให้กับอาจารย์ในการวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ซึ่งอาจารย์ควรรับผิดชอบลูกศิษย์ ห่มเทและอุทิศตนในการทำงานเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาการแก่ลูกศิษย์ของตนเองด้วยความบริสุทธิ์ใจ สนับสนุนให้นักศึกษามีอิสระในการแสวงหาความรู้ทางวิชาการ รวมทั้งเอาใจใส่เรื่องระเบียบวินัยตามความเหมาะสม ในขณะเดียวกัน ต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ด้วยความเคารพในสิทธิเสรีภาพ ไม่เอาัดเอาเปรียบภาระงานซึ่งกันและกัน ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์นั้นต้องครอบคลุม 10 ด้าน ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อการปฏิบัติงาน 4) จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน 5) จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา 6) จรรยาบรรณต่อ

ผู้ได้บังคับบัญชา 7) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน 8) จรรยาบรรณต่อนักศึกษาและรับบริการ 9) จรรยาบรรณต่อประชาชน และ 10) จรรยาบรรณต่อสังคม (ประทีป ฉัตรสุภาวงศ์, 2559) ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้ได้นำเนื้อหาส่วนนี้ไปวิเคราะห์และอภิปรายผลเพียง 3 ด้าน ได้แก่

1. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ การหมั่นศึกษาพัฒนาตนเองด้านวิชาการ วิจัย บุคลิกภาพ รวมทั้งวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและบริบทต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งการให้บริการวิชาการตามบทบาทหน้าที่ด้วยความศรัทธา มุ่งมั่นนำเขียนผลงานวิชาการด้วยตนเอง ไม่จ้างวานให้ผู้อื่นทำผลงานหรือคัดลอกผลงานจากผู้อื่น ผู้เป็นอาจารย์ยังต้องปกป้องสถาบันหรือองค์กรของตนเองจากความเสียหายที่เกิดขึ้น

2. จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือ ทั้งในด้านการงานและความคิดเห็นที่เหมาะสม ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาแก้ปัญหาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของตนเองและองค์กร

3. จรรยาบรรณต่อผู้เรียน ให้บริการทางวิชาการด้วยความเมตตาอย่างบริสุทธิ์ใจ ให้ความพึงพาและไว้วางใจแก่ผู้เรียน ร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนของผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถและปราศจากผลประโยชน์อันมิควร

จากข้อมูลดังกล่าว จรรยาบรรณวิชาชีพถือเป็นสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนพึงปฏิบัติตาม นอกจากจะส่งผลต่อการทำงานแล้ว ยังส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของอาจารย์ผู้สอนอีกด้วย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศไทย

กมลธรรม เกื้อบุตร (2554) กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของกัณฐิณันท์ สดประเสริฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสอน หลักสูตร หลักการสอน และการวัดประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสอนจะแบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง การสอนจะเน้นแนวคิดให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการปฏิบัติที่ถูกต้อง และการสอนจะต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน สร้างเจตคติที่ดี

กษมา ศิริมุกดากุล (2559) กระบวนการสอนกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ในประเทศไทย กรณีศึกษาอาจารย์บุญชอบ ฅนอมวงศ์ธนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติการบรรเลงกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ในประเทศไทยและศึกษากระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์บุญชอบ ฅนอมวงศ์ธนา ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมาของการเล่นกีตาร์แบบฟิงเกอร์สไตล์ในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ยุค

1) ยุคแรกเริ่ม มีการบรรเลงในรูปแบบที่เรียกว่าปิ๊กกิ้ง 2) ยุคพัฒนา เริ่มมีการศึกษารายละเอียดใน

การบรรเลงและเริ่มมีผลงานของศิลปินออกมา 3) ยุคปัจจุบัน มีการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีการจัดการแสดง ส่งผลให้มีผู้สนใจในการบรรเลงแบบฟิงเกอร์สไตล์เพิ่มขึ้นมาก และผลของการศึกษาระบบการสอนคือหลักสูตรที่คิดค้นขึ้นเองจากผู้สอน โดยอาศัยความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีหัวข้อที่สำคัญคือการบรรเลงและการเรียบเรียง

จเร คู่แก้ว (2547) กระบวนการเรียนการสอนปีในในสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ องค์ประกอบ และปัญหาในการเรียนการสอนปีในในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้สอนปีในต้องเป็นที่ยอมรับทั้งในวงการการศึกษาและในอาชีพศิลปิน ในด้านผู้เรียนมีความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา เนื้อหาหลักสูตรจะแบ่งออกเป็นทางวิชาชีพครูและการผลิตนักดนตรี มีวิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับการประเมินของสถาบัน มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการช่วยสอน และมีปัญหาด้านสภาพห้องเรียนที่ยังไม่สมบูรณ์

นิตีเทพ การีเทพ (2559) กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสอน หลักการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน กิจกรรมเสริม การวัดประเมินผล และเทคนิคการถ่ายทอด ผลวิจัยพบว่า กระบวนการสอนจะอิงตามความต้องการของผู้เรียน ใช้ประสบการณ์เป็นหลักในการสอน และแบ่งเทคนิคการสอนออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ การสอนองค์ประกอบของบทเพลงกีตาร์คลาสสิก การสอนโดยใช้บทเพลงเป็นตัวช่วย และการสอนการจดจำบทเพลง

ปองภพ สุกิตติวงศ์ (2556) การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อทักษะคิดปฏิบัติดนตรีแจ๊สในคีตลักษณ์บลูส์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนได้ให้ความสำคัญกับการสร้างฐานความรู้และเชื่อมโยงความรู้เดิม ไปสู่การประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ โดยให้ผู้เรียนค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง และแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุม 2) การกำหนดเนื้อหาที่ควรเพิ่มเติมเรื่องทฤษฎีและการสร้างสรรค์ 3) การจัดกิจกรรมเสริม 4) การพัฒนาสื่อการสอน และ 5) การวัดประเมินผลที่ถูกต้อง

รัฐนิตี นิตติอารมณ์ (2557) การศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของครูต่อผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของครูต่อผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมในการสอนจากการสอบถามความต้องการ การวางแผนการสอนและจัดเรียงเนื้อหา ยึดหยุ่นเนื้อหาไปตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งยังพบปัญหาใน

การเรียนการสอน ได้แก่ การขาดความสม่ำเสมอในการเรียนและฝึกซ้อม ซึ่งค้นพบการแก้ปัญหาโดยการอธิบายความสำคัญของการเรียนและการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอในทุก ๆ ครั้ง

วัยวุฒิ พรหมจีน (2554) การนำเสนอชุดบทเพลงที่ใช้สอนในวิชาปฏิบัติกีตาร์ไฟฟ้าระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและซึ่งนำเสนอชุดบทเพลงในวิชาปฏิบัติกีตาร์ไฟฟ้าระดับปริญญาตรี และศึกษาอัตลักษณ์ของบทเพลงในสไตล์ต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า มีการแบ่งออกเป็นชุดเพลง 4 ชุด ได้แก่ บลูส์ คันทรี ร็อก และโซล

ศักดิ์ระพี รักตประจิด (2554) การพัฒนากรอบมาตรฐานวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีแจ๊ส ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีแจ๊ส ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า สาขาดนตรีแจ๊สมีองค์ประกอบสำคัญ 19 ประการตามแนวทางกรอบมาตรฐานวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และยังมีลักษณะของสาขาวิชาที่บูรณาการความรู้ทฤษฎีกับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

เสกสรรค์ โสดเสียว (2559) การศึกษากระบวนการเรียนการสอน”ขับ”ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนขับ และศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนขับ ผลการวิจัยพบว่า มีวิธีการสอนแบบมุขปาฐะและกลวิธีแบบแม่สอนลูก ซึ่งครูเป็นผู้สาคิดและผู้เรียนทำตาม และแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้สอนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อใช้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถใช้ร่วมกันทุกสถาบันได้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Crawford (2002) ประวัติความเป็นมาของกีตาร์แจ๊สและนักกีตาร์แจ๊ส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติกีตาร์แจ๊ส ผลการวิจัยพบว่า กีตาร์มีพัฒนาการอย่างเด่นชัดที่สุดในยุคศตวรรษที่ 20 ถึงปัจจุบัน มีปัจจัยหลายที่ส่งผลต่อพัฒนาการของกีตาร์แจ๊ส ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสงครามโลก

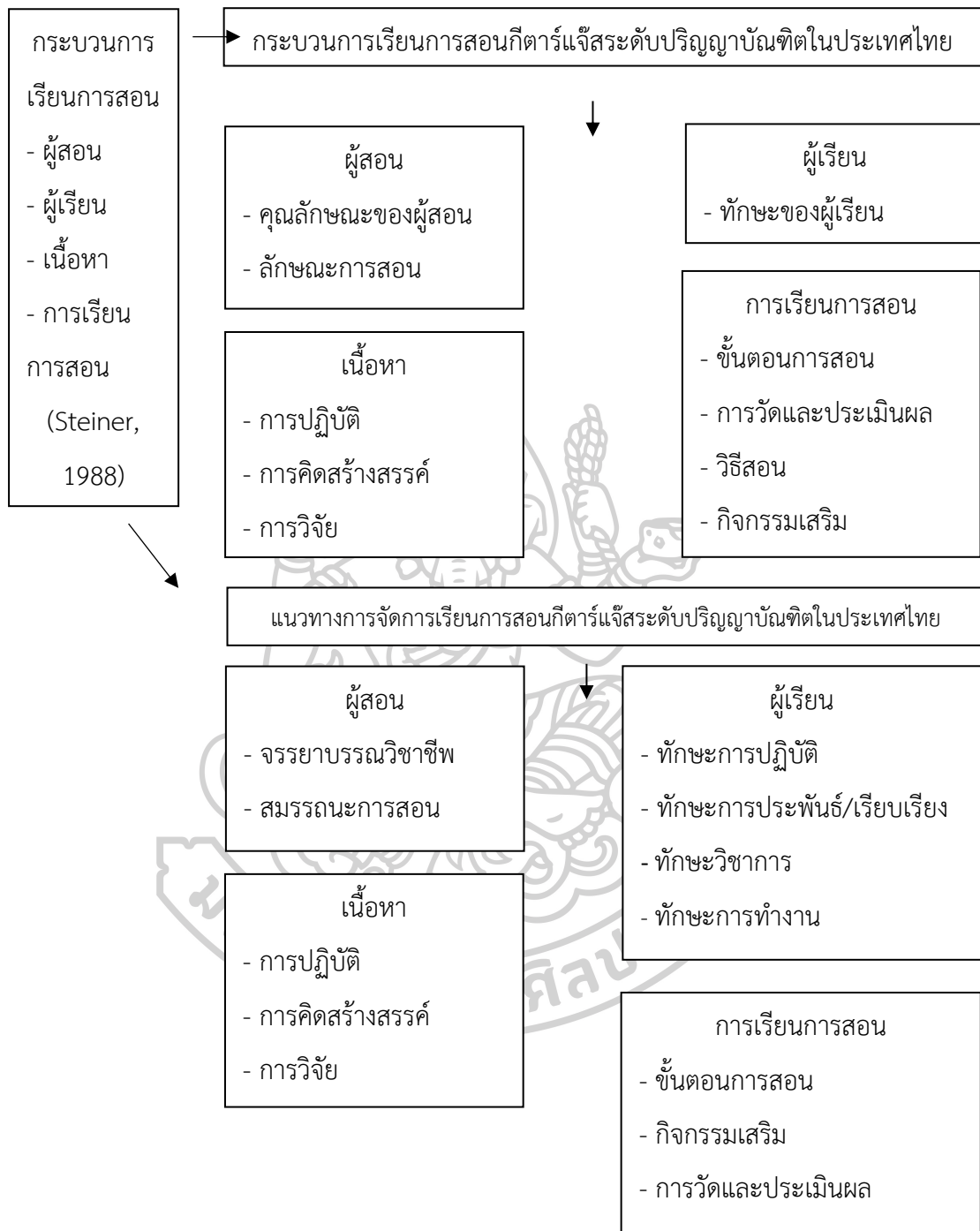
Dean (2017) ความสามารถทางด้านอารมณ์และสังคมของผู้ร่วมทีมที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางด้านอารมณ์และสังคมของผู้ร่วมทีมที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่ผู้ร่วมทีมควรมีในการทำงานร่วมกันคือการสื่อสารภายในทีมและระหว่างทีมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน การแก้ปัญหาเฉพาะในการทำงานอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักการเรียนรู้และสร้างความประทับใจในการเข้าสังคม มีธรรมเนียมปฏิบัติและทักษะในการต่อรอง

Jago (2015) บทบาทการเล่นของนักกีตาร์แจ๊สในวงแจ๊ส 3 – 5 ชั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่นรวมวงแจ๊สของนักกีตาร์ ผลการวิจัยพบว่า การเล่นอยู่ในวงแจ๊ส 3 – 5 ชั้นนั้น ผู้เล่นต้องมีเทคนิคอันประกอบด้วย การสร้างสีสันทันของเสียงที่แตกต่าง การเลือกใช้ความดังเบาของเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกช่วงเวลาการเล่นที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นและผู้ฟัง

Moore (2016) รุบริกสำหรับประเมินผลการอิมโพรไวส์ของนักศึกษาดนตรีแจ๊ส มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารุบริกสำหรับประเมินผลการอิมโพรไวส์ของนักศึกษาดนตรีแจ๊ส ผลการวิจัยพบว่าการเลือกหัวข้อองค์ประกอบทางดนตรีมาใช้ในการพัฒนารุบริกอันได้แก่ 1) เทคนิค 2) การแสดงอารมณ์ 3) จังหวะ 4) ทำนอง 5) เสียงประสาน 6) ปฏิสัมพันธ์ทางจังหวะ 7) ปฏิสัมพันธ์ทางทำนอง และ 8) ปฏิสัมพันธ์ทางเสียงประสาน

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษากลุ่มบุคคลอย่างละเอียดเจาะลึกตามสภาพจริง (สุภางค์ จันทวานิช, 2561) ผู้วิจัยจึงใช้การเก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured Interview) ซึ่งมีความยืดหยุ่นและมีโครงสร้างคำถามที่ไม่เคร่งครัด เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดไม่มีการเตรียมคำตอบให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนหรือพลิกแพลงคำถามสัมภาษณ์และลำดับข้อคำถามตามสถานการณ์ในขณะสัมภาษณ์ (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) ควบคู่กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล
- ขั้นที่ 3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 6 การนำเสนอข้อมูล

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี ที่ครอบคลุมการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิต ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส และกีตาร์แจ๊ส ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของกีตาร์แจ๊ส และเทคนิคกีตาร์แจ๊ส รวมทั้งการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตและในประเทศไทย
2. การเรียนการสอน ผู้วิจัยทำการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนการสอนทั้งหมด 4 ประเด็นได้ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา และการเรียนการสอน รวมทั้งศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้และการวัดประเมินผลโดยเน้นที่การวัดประเมินผลทักษะพิสัยเป็นหลัก
3. ทักษะศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้แก่ ทักษะการค้นคว้า การทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแยกงานวิจัยออกเป็นงานวิจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน และงานวิจัยด้านดนตรีแจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งไทยและต่างประเทศ

ขั้นที่ 2 คัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลประกอบกับการพิจารณาเรื่ององค์ความรู้และประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล (Patton, 1990 อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2550) ดังนั้น ผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้สอน คือ อาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้ เป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่เปิดสาขาดนตรีแจ๊ส เป็นอาจารย์สอนในหลักสูตรปริญญาบัณฑิต 5 ปีขึ้นไป เป็นอาจารย์ประจำสาขาดนตรีแจ๊ส เป็นอาจารย์ผู้สอนหรือเคยสอนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส และมีผลงานวิชาการหรือผลงานสร้างสรรค์ในระดับชาติ และ 2) ผู้เรียน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่เรียนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊สในชั้นเรียนของผู้สอนที่คัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน และ 2) แบบสังเกตชั้นเรียน

3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเรื่องกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส มีทั้งหมด 2 ส่วนคือ 1) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติการศึกษา การทำงาน รวมถึงผลงานวิชาการ และ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และได้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา และการเรียนการสอน ผู้วิจัยพัฒนาแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับข้อเสนอแนะและปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลจริง จากนั้นนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาปรับปรุงคำถามอีกครั้งก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง (ดูภาคผนวก)

3.2 แบบสังเกต มีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกข้อมูลร่วมกับแบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน โดยประเด็นที่ต้องการบันทึกข้อมูลมีความสอดคล้องกับแบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนแบ่งเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) บรรยากาศสภาพแวดล้อม 2) เนื้อหาในการเรียนในแต่ละชั่วโมง 3) พฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน 4) ขั้นตอนการสอน และ 5) ปัญหาในการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ ระยะเข้าถึงข้อมูล และ ระยะจัดกระทำข้อมูล

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ: หลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปฝึกสัมภาษณ์และสังเกตกับบุคคลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลจริง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับข้อความที่มีความซ้ำซ้อนให้กระชับและมีความชัดเจนมากขึ้น ตลอดจนปรับวิธีการถามคำถามให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง ในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 ช่องทาง ได้แก่ นัดหมายโดยตรง แจ้งทางโทรศัพท์ และแจ้งทางอีเมล โดยผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตระยะเวลาในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งส่งข้อความ และขออนุญาตบันทึกภาพและเสียงตลอดการสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 ระยะเข้าถึงข้อมูล: ในการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในห้องทำงานส่วนตัวของอาจารย์ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน โดยผู้วิจัยได้ไปถึงสถานที่นัดหมายก่อนเวลา 5-10 นาที เพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องของการถามคำถาม การจดบันทึก และการบันทึกเสียง ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทุกท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี มีการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างให้มีความชัดเจนขึ้นในประเด็นที่ผู้วิจัยไม่เข้าใจ อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์มีการรบกวนของบุคคลอื่นเป็นระยะ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเลือกสถานที่ที่เป็นห้องทำงานส่วนตัวซึ่งจะมีบุคคลอื่นเข้ามาเพื่อติดต่อธุระหรือรับส่งเอกสารอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อการสัมภาษณ์และผู้วิจัยยังคงดำเนินการสัมภาษณ์ได้อย่างต่อเนื่อง หลังจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการขออีเมลของผู้ให้ข้อมูลทุกท่านไว้ หากเกิดกรณีที่ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

ระยะที่ 3 จัดกระทำข้อมูล: หลังจากเก็บข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการถอดเทปสัมภาษณ์ภายในวันสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดประเด็นโดยรวมทั้งหมด 1-2 รอบ และฟังรายละเอียดอีก 7-8 รอบเพื่อถอดคำสัมภาษณ์ทุกคำ ก่อนไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมทั้งแบบสัมภาษณ์ผู้สอน ผู้เรียน รวมทั้งแบบสังเกตชั้นเรียนมาจัดหมวดหมู่พร้อมทั้งวิเคราะห์เชิงคุณภาพควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบอุปนัย (Analytic Induction) ทุกครั้ง การที่ผู้วิจัยได้อ่านข้อมูล

ให้เข้าใจ จนสามารถวิเคราะห์และกำหนดประเด็น (Themes) จากข้อมูลที่ได้มา ได้แก่ จากนั้นจึงทำการหาข้อความที่มีความสอดคล้องหรือไปในทิศทางเดียวกันกับประเด็นเหล่านั้น เพื่อจัดกลุ่มข้อมูล และทำการตีความข้อมูลที่ได้จากการวิจัย (ชาย โภธิสิตา, 2550)

ขั้นที่ 6 การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเขียนพรรณนาวิเคราะห์ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย และ ส่วนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์ระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งที่

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ได้แก่ 1) เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล 2) กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย และ 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

รายการ	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา สูงสุด	ระยะเวลาการ สอน	ผลงานวิชาการในรอบ 5 ปี
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1	คณบดี	Master of Music (Performance)	15 ปี	2 ชิ้น: เอกสาร ประกอบการสอนกีตาร์ แจ๊สและงานวิจัยด้าน การเรียนการสอนดนตรี แจ๊ส
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2	รองคณบดีฝ่าย การศึกษา	Master of Business Administration (Finance)	17 ปี	1 ชิ้น: งานสร้างสรรค์ การแสดงดนตรีแจ๊ส
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3	รองคณบดีฝ่าย บริหาร	Master of Arts (Cultural Studies)	15 ปี	2 ชิ้น: เอกสาร ประกอบการสอนกีตาร์ แจ๊สและงานสร้างสรรค์ การประพันธ์ดนตรีแจ๊ส

รายการ	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา สูงสุด	ระยะเวลาการ สอน	ผลงานวิชาการในรอบ 5 ปี
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4	อาจารย์ประจำ	Master of Music (Jazz Pedagogy)	13 ปี	2 ชิ้น: งานสร้างสรรค์ การแสดงและประพันธ์ ดนตรีแจ๊ส
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5	อาจารย์ประจำ	Master of Fine Arts (Music)	11 ปี	1 ชิ้น: งานวิจัยด้านการ ประพันธ์ดนตรีแจ๊ส

ส่วนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทยโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหา และ 4) การเรียนการสอน

ผู้สอน

หนึ่งในองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือผู้สอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการศึกษาด้วยความสามารถในการสอนที่หลากหลายและจิตสำนึกของความเป็นครู ทั้งนี้ในการสอนระดับอุดมศึกษา ผู้สอนจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น อีกทั้งยังต้องประยุกต์และบูรณาการศาสตร์อื่น ๆ ให้สอดคล้องเพื่อส่งเสริมนักศึกษาสามารถทำงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของผู้สอน ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา และ 2) การวิเคราะห์ผู้เรียน

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา

ความประพฤติที่พึงประสงค์ เหมาะสมกับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม อีกทั้งการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกายและจิตใจ เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับวิชาชีพในทุกสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพครูซึ่งผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ให้กับศิษย์จำเป็นอย่างยิ่งในการประพฤติตัวให้เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้พบว่า ผู้สอนมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนโดยเป็นการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ทั้งในเรื่องชีวิตการเรียนในมหาวิทยาลัยและการเรียนกีตาร์แจ๊ส โดยพฤติกรรมที่ผู้วิจัยพบเห็น ได้แก่ การสอบถามเรื่องการใช้ชีวิตและปัญหาในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งส่วนมากเป็นเรื่องการแบ่งเวลาเรียนและเวลาซ้อม ผู้สอนมีความเข้าใจในปัญหาดังกล่าวของ

นักศึกษาและได้แบ่งปันประสบการณ์ในการเรียนของตัวเองให้นักศึกษาฟัง พร้อมทั้งบอกสิ่งที่ผิดพลาดเพื่อให้เป็นแนวทางในการใช้ชีวิตในการเรียนของนักศึกษา

อีกทั้งแนะนำเมื่อผู้เรียนทำผิดพลาดโดยเฉพาะในการบรรเลงดนตรีแจ๊สทั้งในห้องเรียนหรือกิจกรรมการแสดงภายนอก ด้วยธรรมชาติของดนตรีแจ๊สที่เน้นการดนตรีสดโดยมีโครงสร้างและเสียงประสานของเพลงดำเนินวนไปอยู่ตลอด อาจทำให้ผู้เล่นที่ขาดความระมัดระวังหรือประมาทมีโอกาสที่จะเล่นผิดโครงสร้างหรือเสียงประสานของเพลงได้ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทุกคนให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้เรียนควรได้เรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น เปลี่ยนมุมมองให้เป็นความท้าทายและกล้ายอมรับความผิดพลาด รวมทั้งแก้ไขความผิดพลาดในการเล่นของตนเองได้

“ผมมักจะบอกเด็กเลยว่า คุณเล่นผิดมันไม่ใช่เรื่องใหญ่แต่ต้องกลับมาเล่นถูกให้ได้ กลับมาได้ผมดีใจมาก”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, สัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลมีแนวคิดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับปัญหาคำว่า “คุณเล่นผิดไม่ใช่เรื่องใหญ่” มีนัยยะว่าการเล่นผิดเป็นเรื่องปกติในการเรียนทักษะปฏิบัติ สอนให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหด้วยตัวเอง วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ซึ่งก็คือในขณะที่ผู้เรียนกำลังเล่นเพลงแจ๊ส ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนและให้แรงจูงใจว่าปัญหาในการเล่นผิดไม่ใช่เรื่องที่ร้ายแรง ให้มองว่าเป็นเรื่องที่ท้าทายและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เปรียบเสมือนแนวคิดการสอนแบบเป็นฐาน (Problem-based Learning) แนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และพัฒนาศักยภาพทางการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา

การวิเคราะห์ผู้เรียน

การให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องมีการจัดและวางแผนการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูง ผู้สอนต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนละเอียดถี่ถ้วนในด้านทักษะการปฏิบัติ ความรู้พื้นฐานดนตรีแจ๊ส รวมถึงการเลี้ยงดูจากการครอบครัว ล้วนเป็นสิ่งส่งผลต่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น นอกจากนั้นการวิเคราะห์ทักษะที่เป็นจุดเด่นของผู้เรียน ให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขจุดที่เป็นข้อจำกัดของผู้เรียน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถือเป็นวิธีในการกระตุ้นให้ผู้เรียนกำลังในการเรียนการฝึกซ้อมซึ่งส่งผลดีต่อตัวผู้เรียน

เอง การวิเคราะห์ผู้เรียนจะส่งผลให้ผู้สอนมีการค้นคว้าหาแนวทางหรือวิธีในการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียน

“ผมสอนแจ๊สมันมีเรื่องระบบเลขคณิต บางทีเจอเด็กไม่เปิดรับอยู่ผมไม่ได้บอกว่าเด็กผิด แต่ผมจะต้องหาวิธีการเข้าหาเด็กและสอนเขาให้ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

จากประโยคข้างต้น คำว่า “ต้องการวิธีการเข้าหาและสอนเขาให้ได้” แสดงให้เห็นว่าผู้สอนได้เอาใจใส่ผู้เรียนโดยการค้นหาวิธีการสอนที่เหมาะสม เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นและมีความหมายต่อชีวิตในด้านการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรีแจ๊ส เป็นการอิมโพรไวส์ต้องอาศัยทักษะการคิดค้นได้เสียง คิดเสียงประสาน หรือโครงสร้างของเพลง ล้วนใช้วิธีการคิดแบบเลขคณิตทั้งสิ้น ซึ่งผู้เรียนบางคนอาจไม่มีความชำนาญหรือความถนัดเรื่องเลขคณิต จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ต้องหาทางปลุกฝังและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญ

ผู้เรียน

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาคือผู้ที่เตรียมตัวฝึกฝนทักษะ และความรู้เพื่อออกไปใช้ชีวิตเมื่อจบการศึกษา นอกจากองค์ความรู้ในศาสตร์ที่ชำนาญแล้ว ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการใช้ชีวิตในสังคมอีกด้วย ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าทักษะที่น่าเสนอในประเด็นของผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ทักษะการปฏิบัติ 2) ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง 3) ทักษะทางวิชาการ และ 4) ทักษะการทำงาน

ทักษะการปฏิบัติ

คุณสมบัติที่สำคัญของผู้เรียนที่เรียนกีตาร์แจ๊สคือมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สในทุกรูปแบบ ได้แก่ การบรรเลงเดี่ยว การเล่นสนับสนุนนักร้อง หรือการบรรเลงอยู่ในวงดนตรีขนาดเล็กและใหญ่ อีกทั้งต้องสามารถบรรเลงได้ครอบคลุมยุคสมัยของดนตรีแจ๊ส โดยเรียงจาก ยุคสวิง ปีบ๊อป ไปจนถึงโพสบ๊อป เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความแตกต่างของบทเพลงทั้งในเรื่องของโครงสร้าง เสียงประสาน อัตรารจังหวะ และการอิมโพรไวส์ที่เหมาะสม ผู้วิจัยพบว่าทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาและทำให้ประสบผลสำเร็จ

“เด็กจบแจ๊สทักษะแรกเลยคือเล่นเพลงแจ๊ส ในคอนเสิร์ตต้องมีเพลงช้า กลาง เร็ว มี
จังหวะสวิง มีอัตราส่วนและรูปแบบจังหวะที่หลากหลาย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าทักษะการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สสำหรับ
ผู้เรียนนั้นสำคัญที่สุดและควรปฏิบัติได้รูปแบบที่หลากหลาย จังหวะ เช่น เพลงจังหวะช้าใน
รูปแบบแจ๊สบัลลาด (Jazz Ballad) เพราะดนตรีแจ๊สมีความแตกต่างกันในแต่ละยุคสมัยรวมทั้ง
อิทธิพลจากดนตรีพื้นเมืองของประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้มีรูปแบบอัตราจังหวะที่แตกต่างออกไป

“เด็กต้องเล่นแจ๊สได้ ซึ่งที่นี่เราเป็นแจ๊สแบบเก่า”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าสถาบันของตัวผู้ให้ข้อมูลมีรูปแบบการปฏิบัติ
ดนตรีแจ๊สที่เน้นไปทางประเพณีนิยม (Traditional Jazz) จากคำว่า “ที่นี่เราเป็นแจ๊สแบบเก่า” แสดง
ให้เห็นว่าหลักสูตรดนตรีแจ๊สแต่ละสถาบันมีอัตลักษณ์และความโดดเด่นที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้เรียน
ที่จบการศึกษาในแต่ละสถาบันมีลักษณะการเล่นที่แสดงจุดเด่นของสถาบันตัวเอง ดังนั้นในการสร้าง
หลักสูตรและรายวิชาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรพิจารณาถึงจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน
ตัวเอง

ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง

การประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเป็นทักษะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ในวิชา
ดนตรีแจ๊สมาประยุกต์เข้าด้วยกัน อีกทั้งการประพันธ์เพลงยังสามารถช่วยผู้เรียนในเรื่องการฝึกซ้อม
การอิมโพรไวส์ โดยผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งแนะนำผู้เรียนว่า ในการเริ่มเรียนบทเพลงใหม่ถ้า
ผู้เรียนยังไม่สามารถอิมโพรไวส์ได้ ให้กลับไปแต่งแนวทำนองของตัวเองมาก่อน และยังเป็นข้อกำหนด
ของผู้เรียนในการจัดคอนเสิร์ตจบการศึกษาอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการประมวลองค์ความรู้ทางดนตรี
แจ๊สทั้งหมดและรวมเข้ากับสำเนียงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนอีกด้วย นอกจากนี้ อีกหนึ่ง
ทักษะที่มีความเกี่ยวข้องกันซึ่งคือการควบคุมวงดนตรีและการเรียบเรียงดนตรี ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้
สังเกตว่าอดีตผู้เรียนของตนหลังจบการศึกษาไปแล้ว ได้ประกอบอาชีพในสถานศึกษาและถูก

มอบหมายให้ควบคุมวงดนตรี ผู้ให้ข้อมูลจึงนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนและเพิ่มทักษะการประพันธ์ และเรียบเรียงจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถนำทักษะดังกล่าวไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพในอนาคตได้

“คนที่จบที่เราคือต้องหลากหลาย กитарก็ต้องมีการแต่งเพลง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

“เราไม่ได้เด่นแต่เล่นอย่างเดียว เราเด่นเรื่องการเขียนเพลงด้วย ต้องคอนต์กวางได้เป็นหัวหน้า
วงได้ด้วย เขียนเรียบเรียงเสียงประสานให้วงได้ คือมีทักษะทำวงได้”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

“ตอนรีไซทอลผมเน้นให้สร้างสรรค์ด้วย คุณต้องแต่งเพลงของตัวเองที่ทันสมัยหน่อยด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่าผู้เรียนกитарในสถาบันของตนจะต้องมีการประพันธ์เพลงขึ้นใหม่เป็นของตัวเอง เพื่อใช้ในคอนเสิร์ตจบการศึกษาของตนเอง ซึ่งเป็นวิธีในการค้นหารูปแบบหรือสำเนียงดนตรีแจ๊สของตัวเอง รวมทั้งเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนได้เพิ่มศักยภาพทางทักษะการประพันธ์และเรียบเรียงเพื่อนำทักษะดังกล่าวไปใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพในอนาคต

ทักษะทางวิชาการ

นอกจากการเน้นทักษะการปฏิบัติกитарแจ๊สแล้ว ผู้เรียนต้องมีหัวข้อที่ตนเองสนใจสำหรับการแสดงเดี่ยวของตนเองในภาคการศึกษาสุดท้าย ต้องถ่ายทอดขั้นตอนทุกอย่างในการแสดงเดี่ยวของตนเองออกมาเล่มสารนิพนธ์ ผู้เรียนต้องค้นคว้าประวัติศาสตร์ของเพลงที่นำเสนอ วางแผนการฝึกซ้อมอธิบายในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการนำเสนอ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อม ซึ่งกระบวนการนี้มีลักษณะเป็นกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ส่งเสริมทักษะทางวิชาการนี้เพื่อเป็นการวางพื้นฐานการวิจัยแก่ผู้เรียน ในปัจจุบันมีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่ศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตที่จำเป็นต้องใช้ทักษะนี้อย่างชำนาญ

“ต้องมีความเข้าใจด้านดนตรีแจ๊สซึ่งเราจะให้ทำตัวเล่น เด็กจะต้องอธิบายสิ่งที่ตัวเองเล่นได้ ประวัติศาสตร์ของเพลงของคิลปินหรือของผู้แต่ง วิธีการฝึกซ้อม การแก้ปัญหาในการเล่น เด็กจะต้องวางแผนและอธิบายได้ ซึ่งเขาจะนำสิ่งนี้ไปบอกคนอื่นไปสอนคนอื่น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า นอกจากการบรรเลงแล้วผู้เรียนต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊ส และกระบวนการทำวิจัยโดยมีการให้ผู้เรียนได้ทำรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์ที่เกี่ยวกับคอนเสิร์ตจบการศึกษาของตนเอง จากคำว่า “อธิบายสิ่งที่ตัวเองเล่นได้ประวัติศาสตร์ของเพลงของคิลปิน” แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนจะได้รับทักษะการสืบค้นอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาเขียนบรรยายในสารนิพนธ์ส่วนของบทที่ 2 หรือการทบทวนวรรณกรรมอีกทั้งคำว่า “วิธีการฝึกซ้อม” ซึ่งมีนัยยะถึงการวางแผนการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งสามารถฝึกให้ผู้เรียนได้สรุปและอภิปรายผลในการเล่นของตัวเอง จากคำว่า “การแก้ปัญหาในการเล่น” นอกจากนั้นคำว่า “นำสิ่งนี้ไปบอกคนอื่น” จะเป็นการได้เผยแพร่องค์ความรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

ทักษะการทำงาน

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นอกเหนือจากทักษะทางวิชาชีพแล้ว ในการเข้าสู่สังคมการทำงานนั้นทักษะการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวปฏิบัติในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรืออยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการปรับตัวเข้ากับสถานที่ทำงาน การทำงานร่วมกับคนอื่น การประยุกต์หรือพลิกแพลงองค์ความรู้ที่มีให้เหมาะสมกับงานนั้น

“นายจ้างไม่ได้คาดหวังเรื่องความรู้ของผู้เรียนหรอก แต่ต้องการคนที่ไปทำงานได้ นายจ้างอาจจะแคร์ว่าเด็กคนนี้เรียนเก่งหรือไม่เก่ง แต่คาดหวังว่าทำงานกับเขาได้ไหม ทำงานที่เขาต้องการได้ไหมปรับตัวเข้ากับงานเขาได้ไหม บาร์แจ๊สเด็กเล่นเพลงแจ๊สตามที่ต้องการได้ไหม บาร์ป๊อปเด็กพลิกแพลงได้ไหม”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าการทำงานในอนาคตผู้เรียนต้องมีการปรับตัวเข้าหารูปแบบการทำงานของตนเองให้ได้ ผู้ให้ข้อมูลปลุกฝังเรื่องการปรับตัวและทัศนคติใน

การทำงานให้กับผู้เรียน จากคำว่า “ปรับตัวเข้ากับงานเขาได้ไหม” อีกทั้งคำว่า “พลิกแพลงได้ไหม” ซึ่งมีนัยยะว่าต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะความเชี่ยวชาญในการทำงาน โดยผู้เรียนต้องนำความสามารถทางด้านทักษะการปฏิบัติของตนไปประยุกต์เข้ากับสถานการณ์การทำงานของตนเอง

การสอดแทรกการบริหารจัดการคน และเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับฝึกฝนทักษะเหล่านี้โดยการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมโดยเฉพาะกิจกรรมการแสดงดนตรีหรือชิ้นงานที่ให้นักศึกษาได้ทำร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถและการช่วยเหลือจากเพื่อนต่างสาขาหรือต่างคณะเพื่อประสิทธิภาพของการแสดงหรือชิ้นงานนั้น

“ผมเน้นเรื่องจัดการคน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ เพื่อนไม่มีไม่ได้ เรามีกิจกรรมให้เด็กทำโชว์ตอนกลางวัน เป็นข้อบังคับเลยไม่ทำลดเกรดเมเจอร์ ผมให้อิสระในการทำงาน คุณจะทำไม่ดีก็ได้ แต่คุณจะทำไหม งานมีทุกวันนี่คุณต้องวางแผนแล้วจัดการคน”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

“เราต้องจบไปทำงานกับเพื่อนมนุษย์ เราต้องมีเพื่อนแขนงอื่น ที่นี้เราไม่มีแบ่งแยกนะเรารู้จักกันหมด ที่นี้เราจำลองโลกการทำงานให้เห็นนะมีการทำงานร่วมกับคณะอื่นเช่นนิเทศน์”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, สัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น จากคำว่า “เราจำลองโลกการทำงาน” มีการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับคนหมู่มากเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งจำเป็นต่อผู้เรียนในอนาคต

เนื้อหา

องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้และมีความสำคัญอีกหนึ่งอย่างคือตัวเนื้อหาสาระ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาสาระนั้นสามารถแยกออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) การปฏิบัติ 2) การคิดสร้างสรรค์ และ 3) การวิจัย

การปฏิบัติ

การจัดเนื้อหาการปฏิบัติกีตาร์มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากความซับซ้อนของเพลงได้แก่ บลูส์ สแตนดาร์ดทูไฟว์เมเจอร์และไมเนอร์ บีบ๊อป และโพสบ๊อป โดยผู้วิจัยพบว่าอาจารย์ผู้สอนได้ทำการจัดเนื้อหาที่มีความใกล้เคียงกันทุกท่อน โดยมีการกำหนดตัวบทเพลงในแต่ละภาคการศึกษาไว้ นอกจากการกำหนดเพลงในแต่ละภาคการศึกษาแล้วยังมีการกำหนดเทคนิค แบบฝึกหัด หรือเนื้อหาที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ ซึ่งกำหนดให้สอดคล้องกันกับบทเพลงในแต่ละภาคการศึกษา

“repertoire เรามีอยู่แล้ว ปี 1 เรียนบลูส์ ปี 2 สแตนดาร์ดทูไฟว์เมเจอร์และไมเนอร์ง่าย ๆ คีย์เดียว ปี 3 ก็ยากหน่อยเปลี่ยนคีย์บ้าง ละก็เพลงที่เป็นบีบ๊อป ส่วนปี 4 เพลงจะลับสนหน่อย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลมีแนวคิดในการกำหนดบทเพลงในแต่ละภาคการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

“คือเรามีเพลงไว้อยู่แล้ว repertoire นี้เราตั้งไว้แล้วก็เลือกมา คือการเรียนเพลงมันเหมือนเส้นหนึ่งเส้น ส่วน material ก็ต้องเรียนขนานกันไป เช่นบีบ๊อปสเกล ไม่ได้หมายความว่าเพลงจบแล้วสเกลนี้ต้องจบด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

นอกจากนั้น ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กำหนดเนื้อหาเพิ่มเติมจากตัวบทเพลง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการอิมโพรไวส์เพิ่มเติมไว้ โดยแยกออกและไม่เกี่ยวข้องจากตัวบทเพลง

“เทคนิคก็เทคนิค เพลงก็เพลง เราแบ่งเลย ไล่สเกลอีกเทพ หรือมีแบบฝึกหัดแจ๊สไว้ฝึกภาษา เราต้องการให้ฝึกเปลี่ยนคีย์ด้วยฝึกนิ้วด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

อีกทั้งผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหนึ่งท่านได้ให้ความเห็นที่แตกต่างออกไป คือนำเสนอแนวคิดในการเพิ่มแบบฝึกหัดเรื่องทักษะกีตาร์โดยเฉพาะ ซึ่งไม่ได้สอดคล้องกับตัวบทเพลงที่ตั้งไว้ อันประกอบไปด้วย สเกล อาร์เปจ การกดคอร์ดรูปแบบต่าง ๆ รวมถึง การถอดเพลง

การสร้างสรรค์

นอกเหนือจากการปฏิบัติตัวบทเพลงได้นั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้ที่จะนำเสนอบทเพลงนั้นในรูปแบบที่แตกต่างออกไป ดังนั้นเนื้อหาในการเรียนที่เพิ่มเติมเรื่องความคิดสร้างสรรค์นั้น จะเน้นที่การเรียบเรียงเพลง หรือปรับเปลี่ยนเสียงประสานในเพลงนั้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่าในชั้นปี 4 มีการให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเล่นในรูปแบบรูบาโต (Rubato) ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนได้นำเสนอตัวเพลงในแบบของตนเอง และมีการให้ผู้เรียนได้บรรเลงเพลงโดยให้ผู้เรียนกำหนดโครงสร้างของเพลงเอง เช่น ให้ผู้เรียนคิดท่อนนำ จะอิมโพรไวส์กีตาร์ และท่อนจบเพลงจะเป็นแบบไหน โดยมีอาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติม พร้อมทั้งสอบถามสิ่งที่ผู้เรียนเล่นออกมา ว่ามีที่มาที่ไปเป็นอย่างไร หรือมีต้นแบบมาจากไหน

“ผมเปิดเมโทรโนมให้คุณเล่นโดยคุณออกแบบเองเลย จบก็นั่งคุยกันว่าไปฟังอะไรมา เปิดดูทูปดูกัน ให้คิดไอเดียในการเล่นบ้าง ตรงนี้แนะนำอย่างไร ไปลองคิดมา ไปดูไปฟังมา”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

จากประโยคข้างต้น พบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ให้ผู้เรียนออกแบบและวางแผนการเล่นของตัวเอง รวมทั้งมีการสอบถามแรงบันดาลใจหรือต้นแบบที่ผู้เรียนได้ไปศึกษามา พร้อมทั้งผู้ให้ข้อมูลได้ทำการค้นหาแนวคิดในการบรรเลงเพลงแจ๊สร่วมกันกับผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

“ปี 4 คุณต้องเล่นพวกโพลีริธึมได้ โฟกัสที่การเล่น Rubato เลย ให้ได้เจอกับ Voicing ที่แปลกใหม่”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าได้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การบรรเลงในรูปแบบรูบาโต Rubato เพื่อให้ได้เรียนรู้เสียงประสานที่หลากหลายและเป็นเสียงในแบบที่ผู้เรียนสนใจ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการบรรเลงเสียงประสานในบทเพลงแจ๊ส

การวิจัย

การเพิ่มเติมความรู้ทางประวัติศาสตร์เป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจสิ่งที่ตัวเองกำลังศึกษาอยู่มากขึ้น เนื่องจากเมื่อผู้เรียนเข้าใจบริบททางสังคม วัฒนธรรม หรือในด้านอื่น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เมื่อรวมเข้ากับองค์ความรู้ทางดนตรีแล้ว สามารถทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการนำเสนอบทเพลงที่หลากหลายมิติมากขึ้น ในการที่ผู้เรียนได้ค้นคว้าสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่นั้น เป็นการส่งเสริมทักษะการวิจัยอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยยังพบอีกว่าผู้ให้ข้อมูลได้เพิ่มวิธีการการแก้ปัญหาเมื่อพบอุปสรรคในการฝึกซ้อมที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนในแต่ละคน

“การเล่นให้มีประสิทธิภาพคุณต้องกลับไปฟังต้นฉบับด้วย คุณต้องมีความคิดที่จะเข้าใจดนตรีนั้นในแบบลึกซึ้ง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2562)

“ยังโซโลไม่ได้ ก็ไปแกะโซโลคนอื่นมา มาศึกษาว่าคนนั้นตรงนี้เล่นแบบนี้เพราะอะไร แล้วลองปรับเป็นของตัวเองดู”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าผู้ที่ให้ข้อมูลได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการวิจัยโดยเริ่มจากการศึกษาตัวบทเพลงที่เป็นต้นฉบับ และวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจในเพลงนั้นอย่างแท้จริงมากขึ้น อีกทั้งได้ให้ผู้เรียนศึกษาวิธีการบรรเลงของผู้เล่นที่บรรเลงในรูปแบบต้นฉบับ เพื่อศึกษาการวิธีการเล่นและเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

การเรียนการสอน

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนส่วนหนึ่งเกิดจากการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน และอีกส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้คือการวัดและประเมินผลที่เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกประเด็นการเรียนการสอนออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) การวัดและประเมินผล และ 3) การจัดการเรียนการสอน

เป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในหลักสูตรเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา และช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของตัวผู้สอนเป็นไปอย่างมีระบบ จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าอาจารย์ผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอนไว้แล้ว มีมาตรฐานของรายวิชากำหนดว่าผู้เรียนต้องสามารถปฏิบัติกิจวัตรแจ๊ส

“ผมเชื่อว่าแต่ละคนเรียนรู้ไม่เท่ากัน ให้การบ้านไม่เท่ากัน แต่ต้องมีสแตนด์ดาร์ด ปีนี้ต้องเล่นเพลงนี้ก็ต้องไปให้ถึง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลมีการกำหนดมาตรฐานของรายวิชาไว้แล้วโดยเป็นบทเพลงประจำภาคการศึกษา ถึงแม้ว่าผู้ให้ผลจะให้ความสำคัญกับความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่เมื่อมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ก็ต้องทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งเมื่อนักศึกษาเรียนจบออกไปความสามารถต้องเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรกำหนด

“ดูว่าเด็กแต่ละคนมีอะไรและต้องเสริมอะไร เป้าหมายในวิชามันคือทักษะมันคือเทคนิค และก็เพลง ถ้าเด็ก ๆ อยากรู้อะไรถามได้ แต่เป้าหมายต้องได้ก่อน”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, สัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2562)

จากประโยคดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าการสอนต้องเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ และวิเคราะห์ความต้องการรวมทั้งทักษะของผู้เรียน เพื่อที่จะได้สอดคล้องจากเนื้อหาเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนได้ทำสำเร็จตามเป้าหมายของรายวิชา

การวัดและประเมินผล

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยแบ่งประเด็นการวัดและประเมินผลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การวัดและประเมินผลผู้เรียน และ 2) ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลผู้เรียน

จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ประเมินผลความสามารถของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย และด้านทักษะพิสัย

“ผมเปรียบเทียบความสามารถของเด็กเหมือนกับน้ำที่ไหลไปตามท่อ เด็กแต่ละคนจะมีความ
 ท่อตันที่ไม่เหมือนกัน บางคนระบบเลขคณิตไม่ดีแต่แจ๊สมันต้องใช้ในการคิดเรื่องสเกล บาง
 คนระบบความคิดดีแต่ยังไม่สามารถจินตนาการได้ยังสร้างเรื่องในการโซโล่ไม่ดี หรือบางคนดี
 ทั้ง 2 อย่างแต่ทักษะการเล่นไม่ดี ประเด็นที่ผมเน้นผมสอนก็จะไม่เหมือนกัน”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

จากประโยคดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลมีการเปรียบเทียบคำว่า “ท่อตัน” ว่าเป็นข้อจำกัดทาง
 ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งในข้อความดังกล่าวได้ระบุความสามารถไว้ 2 ด้าน ได้แก่ 1. การ
 คิดหรือพุทธิพิสัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคิดประยุกต์ในการเล่นเพลงแจ๊สของผู้เรียน ในการคิดบันไดเสียง
 ให้เชื่อมโยงกับเสียงประสานในเพลง รวมทั้งการคิดสร้างสรรค์ ที่ผู้เรียนต้องคิดบันไดเสียงให้สัมพันธ์
 กับเสียงประสานแล้วนั้น ต้องมีการเรียบเรียงสิ่งที่ผู้เรียนจะเล่นออกมาให้มีความสวยงามของทำนอง
 และเอกลักษณ์เฉพาะตน 2. การเล่นหรือทักษะพิสัย ซึ่งเป็นเรื่องของความชำนาญในการเล่นเครื่อง
 ดนตรีของผู้เรียน

2. ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล

จากการเก็บข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลได้แบ่งช่วงเวลาในประเมินผลผู้เรียนออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่

1) วัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) ควบคู่กับการประเมินผล
 ปลายภาค (Summative Assessment) ในทุกภาคการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนมีศักยภาพที่ต่างกันจึง
 ใช้การวัดผลที่พัฒนาการและความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นหลัก โดยมีการให้คะแนนจากภาระงานใน
 แต่ละสัปดาห์ เช่น การถอดทำนองเพลงของศิลปินแจ๊สหลาย ๆ คน หรือ การแต่งทำนองตามจำนวน
 ห้องที่กำหนด รวมทั้งการเข้าเรียนอย่างต่อเนื่องและการสอบกลางภาคเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า
 คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนทั้งหมด สำหรับการสอบปลายภาคเป็นการจัดให้นักศึกษาได้แสดง
 ความสามารถในการบรรเลงบทเพลงแจ๊สอย่างเต็มรูปแบบโดยให้นักศึกษาจัดหาผู้ร่วมบรรเลง
 สนับสนุนตามสมควร

“ความสามารถของนักศึกษาไม่เท่ากัน ผมไม่ซีเรียสว่า 15 สัปดาห์ นักศึกษาทุกคนจะต้อง
 มาถึงจุดหมายพร้อมกัน ระบบมันจะเป็นคะแนนในห้องเรียน 50 จูรีอีก 50 คะแนนในตอน
 ปลายภาค”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

“ดนตรีซ้อมมาตีขนาดไหนแต่เล่นไม่ดีก็จบ จริง ๆ เราไม่ได้เข้มงวดในการตัดสินขนาดนั้น เราแบ่งคะแนนในห้องเรียนมิดทอม และโฟนอล เราให้ความสำคัญกับความก้าวหน้ามากกว่า บางคนมาได้แค่นี้แต่มาจากติตลบผมให้เอาก็ได้ บางคนเก่งแต่วันสอบคุณเล่นได้ในมาตรฐาน เดิมผมอาจจะไม่ให้ผ่านก็ได้เพราะมันไม่ก้าวหน้าเลย”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลได้มีการแบ่งคะแนนจากการเข้าชั้นเรียนซึ่งจะรวมถึงภาระงานในแต่ละสัปดาห์ รวมเข้ากับการสอบปลายภาคซึ่งเน้นที่การแสดงของผู้เรียน

2) วัดประเมินผลปลายภาค (Summative Assessment) เนื่องจากต้องการให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการบรรเลงอย่างถึงที่สุด โดยใช้การสอบปลายภาคจากการให้นักศึกษาบรรเลงบทเพลงที่เรียนในภาคการศึกษานั้น ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้สุ่มเลือกบทเพลงจำนวน 2 – 3 เพลง นักศึกษาจะต้องบรรเลงบทเพลงจากความจำโดยแบ่งออกเป็น การบรรเลงทำนองหลัก การอิมโพรไวส์ การเล่นคอรัสเกล และอาร์เปจเจอร์เนื่อง สุดท้ายเป็นการถอดทำนองจากบทเพลงที่นักศึกษาได้เลือกไว้

การจัดการเรียนการสอน

จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการสอน 2) วิธีการสอน และ 3) กิจกรรมเสริม

1. ขั้นตอนการสอน

การที่ผู้เรียนมีความหลากหลาย ผู้สอนจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อดีและข้อจำกัดของผู้เรียนก่อนเริ่มทำการสอน โดยจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการแบ่งขั้นตอนการสอนที่คล้ายกันโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นทบทวนบทเรียน: มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนในแต่ละสัปดาห์ เตรียมความพร้อมในการเรียน โดยกิจกรรมของขั้นตอนนี้เป็นการเล่นเพลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนโดยเป็นบทเพลงจากเนื้อหาในสัปดาห์ที่ผ่านมาหรือเพลงที่ผู้เรียนสามารถเล่นได้แล้ว 2) ขั้นเรียนรู้เนื้อหา: ผู้สอนตรวจสอบงานที่ได้รับมอบหมายจากสัปดาห์ก่อน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ปัญหาจากการทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน รวมถึงการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ โดยเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนตลอดจนการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ อย่างไรก็ตาม ในขั้นนี้ ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวว่า ในแต่ละสัปดาห์ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการปฏิบัติจากวิธีการสอนที่หลากหลายซึ่งพิจารณาจากปัจจัยของผู้เรียน ได้แก่

ความพร้อมของผู้เรียน และ เนื้อหาที่กำลังเรียน และ 3) ชั้นสรุป: ผู้เรียนและผู้สอนทำการสรุปบทเรียนร่วมกันโดยผู้สอนให้คำแนะนำในการฝึกซ้อม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าสิ่งที่แตกต่างกันอยู่บ้างในเรื่องบรรยากาศในการเรียนการสอนและผู้เรียนแต่ละคนมีบุคลิกภาพที่ต่างกัน โดยผู้วิจัยพบความแตกต่างนี้ในขั้นตอนการทบทวนบทเรียน ผู้ให้ข้อมูลบางท่านมีการพูดคุยและซักถามถึงการใช้ชีวิตของผู้เรียนในมหาวิทยาลัยหรือเรื่องวงการดนตรีแจ๊สรวมทั้งเครื่องดนตรีอุปกรณ์ดนตรีต่าง ๆ ก่อนนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงร่วมกัน

2. วิธีการสอน

การถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนให้ได้มีประสิทธิภาพผู้สอนควรมีวิธีการสอนและถ่ายทอดให้เหมาะสมกับความสามารถในเรียนรู้ของผู้เรียน จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีวิธีการสอนที่คล้ายคลึงกับ สามารถแยกออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การสอนโดยการสาธิต และการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าในการเรียนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส มีการบรรเลงเพลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งผู้สอนสามารถสาธิตรูปแบบการเล่นพร้อมอธิบายประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามจากสิ่งที่ผู้สอนได้สาธิตให้ดู และได้รับผลสะท้อนกลับเพื่อทำการปรับปรุงหรือพัฒนาเป็นแนวทางการบรรเลงของตนเอง ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ในบางเนื้อหาที่ผู้เรียนไม่รู้จักหรือเป็นเนื้อหาใหม่ การสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็น ช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้ได้ดี

ผู้วิจัยยังพบอีกว่า มีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง โดยใช้ตัวบทเพลงของศิลปินท่านอื่นในการศึกษาทำนองการอิมโพรไวส์ อีกทั้งผู้สอนมีการเปิดเพลงให้ผู้เรียนได้ฟังในชั้นเรียน พร้อมทั้งอธิบายที่สิ่งเกิดขึ้นจากบทเพลงที่นำมา

“ผมเปิดเมโทรนอมให้คุณเล่นโดยคุณออกแบบเองเลย จบก็นั่งคุยกันว่าไปฟังอะไรมา เปิดดูทูปดูกัน ให้คิดไอเดียในการเล่นบ้าง ตรงนี้นำเสนออย่างไร ไปลองคิดมา ไปดูไปฟังมา”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลมีการนำวิดีโอและบทเพลงมาอธิบายโดยใช้สื่อการสอนจากเว็บไซต์ยูทูป เป็นกรณีตัวอย่าง เช่น นำการแสดงดนตรีแจ๊สในบทเพลงที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ของ

ศิลปินแจ๊สที่มีชื่อเสียง มาอธิบายวิธีการเล่นท่อนนำ หรือการจัดลำดับการอิมโพรไวส์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมเสริม

การเรียนอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับการเป็นนักดนตรีแจ๊สที่ดี ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกัน การเพิ่มประสบการณ์นอกห้องเรียน ได้แก่ การเพิ่มเติมกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ออกไปชมคอนเสิร์ต การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดคอนเสิร์ตในช่วงนอกเวลา หรือแม้กระทั่งการออกไปร่วมเล่นดนตรีแจ๊สกับนักดนตรีแจ๊สอาชีพตามคลับแจ๊ส ล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นนักดนตรีแจ๊สที่ดี ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมีความพยายามที่จะผลักดันผู้เรียนให้เข้าร่วมหรือจัดหากิจกรรมมาสนับสนุนผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

“ การสอนเป็นส่วนหนึ่งแต่ไม่ใช่ร้อยเปอร์เซ็นต์ นักศึกษาต้องสนใจไปดูไปฟัง ยิ่งแจ๊สต้องไปแจม ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2562)

“ ผมพยายามให้เด็กทำแฮสคอนเสิร์ต และต้องทำให้จริงจังอย่าแค่มาแจม ๆ กันเล่น ๆ ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2562)

จากประโยคข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมดนตรีด้วยตนเอง จากคำว่า “แฮสคอนเสิร์ต” ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านดนตรีแจ๊สรวมทั้งทักษะการทำงาน โดยจะเกิดทักษะเหล่านี้ได้นั้นผู้เรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญและจริงจังกับการร่วมหรือจัดกิจกรรมเหล่านั้น

ตารางที่ 3 สรุปผลกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย			
ผู้สอน	ผู้เรียน	เนื้อหา	การเรียนการสอน
1. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม	1. ทักษะการปฏิบัติ 2. ทักษะการประพันธ์ และเรียบเรียง	1. การปฏิบัติ 2. การคิดสร้างสรรค์	1. เป้าหมาย 2. การวัดและประเมินผล 2.1 การวัดและ

กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย			
ผู้สอน	ผู้เรียน	เนื้อหา	การเรียนการสอน
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน	3. ทักษะทางวิชาการ 4. ทักษะการทำงาน	3. การวิจัย	ประเมินผลผู้เรียน 2.2 ช่วงเวลาในการ วัดและประเมินผล 3. การจัดการเรียนการ สอน 3.1 ขั้นตอนการสอน 3.2 วิธีสอน 3.3 กิจกรรมเสริม

ส่วนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

ผู้สอน

การประพฤตินให้เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องยึดแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้หน้าที่ของตนเองมีประสิทธิภาพอย่างสูงที่สุด ทั้งต่อตัวเอง นักเรียน และองค์กร ผู้วิจัยทำการนำเสนอจรรยาบรรณของผู้สอนออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 2) จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา และ 3) จรรยาบรรณต่อนักเรียน

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึงการประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ทุ่มเทการสอนและพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านกีตาร์แจ๊สอย่างเต็มความสามารถ โดยการทำแผนการสอนสำหรับผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ รวมทั้งต้องไม่แสวงผลหาประโยชน์โดยความมิชอบ อาจารย์ต้องมีความประพฤติที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการเป็นนักดนตรีแจ๊ส เช่น ให้ความสำคัญกับเล่นดนตรีแจ๊สอย่างเต็มที่ หรือมีความรับผิดชอบในการทำงานไม่ขาด ลา มาสาย และช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อวงการดนตรีแจ๊สให้กับศิษย์รวมทั้งบุคคลทั่วไป

ในส่วนของการพัฒนาตนเอง อาจารย์จำเป็นต้องศึกษาองค์ความรู้ด้านดนตรีแจ๊สอย่างรอบด้าน พัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย ละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่คัดลอกผลงาน

โดยมิชอบหรือจ้วงวานให้ผู้อื่นทำผลงานให้ เพื่อไปใช้ในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการหรือให้ได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น พัฒนาศักยภาพด้านวิชาการและงานสร้างสรรค์ดนตรีแจ๊ส เนื่องจากการสร้างสรรค์งานวิชาการเป็นการพัฒนาการจัดการระบบองค์ความรู้ เพื่อใช้ในการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งสนับสนุนบรรยากาศแห่งเสรีภาพทางวิชาการโดยไม่ยึดถือความชอบหรือรสนิยมทางดนตรีส่วนตัวในการครอบงำผู้เรียน และต้องไม่ใช้หลักวิชาการไปในทางที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นการโจมตีให้ผู้อื่นเสียหาย

จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาด้วยความสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีน้ำใจ รวมทั้งร่วมมือกับผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรดนตรีแจ๊สและวงการดนตรีแจ๊สต่อผู้บังคับบัญชา และแก้ไขปัญหาาร่วมกันซึ่งนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

จรรยาบรรณต่อผู้เรียน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการเป็นนักดนตรีแจ๊สและนักวิชาการที่ดี และให้บริการผู้เรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเป็นธรรมเสมอภาคทั้งในด้านการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนที่เป็นธรรม ช่วยเหลือให้คำปรึกษาในด้านดนตรีแจ๊สต่อผู้เรียนและบุคคลทั่วไป เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนควรชี้แจงเหตุผลและแนะนำแนวทางปฏิบัติของผู้เรียนที่ถูกต้อง ไม่อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนกระทำความผิด เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ทางดนตรี

นอกจากจรรยาบรรณของผู้สอน ผู้วิจัยได้นำเสนอในอีกประเด็นซึ่งคือความเชี่ยวชาญของผู้สอน โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการสอน และ 2) ความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ

ความเชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้สอนต้องเป็นผู้มีวิธีการสอนกีตาร์แจ๊ส มีเทคนิคหรือกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและ ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงการสอนของตัวเองในแต่ละภาคการศึกษา หรือปรึกษากับผู้ร่วมงานในการสอนเพื่อสะท้อนความคิดและเป็นการประเมินการทำงานของตนเอง

ความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ การฝึกฝนหาความรู้ในศาสตร์ของตนเองเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติของผู้สอน การพัฒนาตนเองหมั่นฝึกซ้อม และติดตามข่าวสารหรือติดตามองค์ความรู้ใหม่ จากเอกสารตำราหรือสื่อดิจิทัล เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าผู้สอนควรเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อนักเรียน อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีและด้านการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ลักษณะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางควบคู่กับการมุ่งเน้นเนื้อหาสาระ

ผู้เรียน

การศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะในสายอาชีพของตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส นอกจากทักษะการปฏิบัติกีตาร์ที่ผู้เรียนต้องสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ผู้สอนควรสอดแทรกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตของผู้เรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้จำแนกทักษะของผู้เรียนออกเป็น 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส 2) ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง 3) ทักษะทางวิชาการ และ 4) ทักษะการทำงาน

ทักษะการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สของผู้เรียนต้องครอบคลุมในยุคสมัยที่สำคัญของดนตรีแจ๊ส ได้แก่ บลูส์ สวิง บีบ๊อป และโพสบ๊อป โดยผู้เรียนต้องสามารถบรรเลงและอิมโพรไวส์บทเพลงในสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละยุคได้อย่างชำนาญ

ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียงเป็นทักษะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนต้องมีบทเพลงที่ประพันธ์และเรียบเรียงขึ้นเองโดยต้องสอดคล้องกับสำเนียงและเอกลักษณ์ของยุคสมัยที่ผู้เรียนศึกษาอยู่ในภาคการศึกษานั้น

ทักษะทางวิชาการเป็นการเพิ่มความสามารถให้ผู้เรียนทั้งในด้านทฤษฎีดนตรีแจ๊ส ประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊ส เพื่อให้เข้าใจที่มาที่ไปรวมทั้งบริบทต่าง ๆ ของดนตรีแจ๊สในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติกีตาร์ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทักษะทางวิชาการครอบคลุมไปถึงทักษะการค้นคว้าวิจัย ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ดนตรีแจ๊สอย่างรอบด้าน

ทักษะการทำงานเป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาไปประกอบอาชีพในอนาคตผู้เรียนต้องทำงานร่วมกับคนอื่น การมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวเข้าให้เหมาะสมกับหน้าที่การงานของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนจำเป็นต้องประยุกต์องค์ความรู้ดนตรีแจ๊สให้เหมาะสมกับงานของตนเอง จิตสาธารณะ ทักษะคนดี

เนื้อหา

ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนในส่วนของเนื้อหาสาระโดยจากการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) การปฏิบัติ 2) การสร้างสรรค์ และ 3) การวิจัย

1) การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาสาระโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) บทเพลง 2) บันไดเสียง 3) คอร์ด และอาร์เปจ 4) การถอดเพลง โดยเนื้อหาการปฏิบัติผู้วิจัยได้นำเสนอจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน การสังเกตชั้นเรียน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตารางที่ 4 เนื้อหาการปฏิบัติ

ปี/ภาค เรียน	บทเพลง	บันไดเสียง	คอร์ด และอาร์เปจ	การถอด เพลง
1/1	Straight, No Chaser Billie's Bounce Tenor Madness Blues Monk All Blues	Major Scale Minor Scale Blues Scale	Major 7 Minor 7 Dominant 7 Diminished 7 Minor 7b5	1 เพลง
1/2	Watermelon Man Blues Bossa Sandu Au Privave Blues for Alice Birk's Works	Major Scale Minor Scale Blues Scale Dorian Mode Mixolydian Mode	Major 9 Minor 9 Diminished 7 Minor 7b5 Dominant 7b9 Dominant 9	1 เพลง
2/1	Satin Doll All of me I love you Perdido Ornithology	Harmonic minor Phrygian Mode Locrian Mode Lydian Mode Mixolydian b9b13	Major #11 Minor 11 Dominant b9b13	1 เพลง

ปี/ภาค เรียน	บทเพลง	บันไดเสียง	คอร์ด และอาร์เปจ	การถอด เพลง
	Confirmation lazy bird	Mode		
2/2	All The Thing You Are Beautiful love Alone Together Solar I've got Rhythm Oleo Anthropology Moose the mooche	Harmonic minor Phrygian Mode Locrian Mode Lydian Mode Mixolydian b9b13 Mode	Major #11 Major 6/9 Minor 11 Minor 6 Dominant b9b13	1 เพลง
3/1	I remember Clifford Someday My Prince will come Donna lee Black Narcissus My Foolish Heart Footprints In the sentimental mood Take Five	Bebop Scale Jazz Melodic minor Lydian b7 Mode Altered Scale	Tritone Sub. Major 13 Minor Major7 Dominant #11 Altered	2 เพลง

ปี/ภาค เรียน	บทเพลง	บันไดเสียง	คอร์ด และอาร์เปจ	การถอด เพลง
	Joy Spring			
3/2	I Hear a Rhapsody There will be never be another you Waltz For Debby Nica's Dream Along Came Betty	Bebop Scale Jazz Melodic minor Lydian b7 Mode Altered Scale Locrian #2 mode	Tritone Sub. Major 13 Minor Major7 Dominant #11 Altered	2 เพลง
4/1	Killer Joe Juju Chelsea Bridge Body and Soul Blues in Green Dolphin Dance La Fiesta Inner Urge Impressions	Pentatonic Scale Diminished Scale Whole Tone Scale Harmonic Major Scale	Quartal Harmony Major #5 Major #5#11 Minor Major9/11 Dominant Sus4 Dominant b9Sus4 Dominant #5	2 เพลง
4/2	Giant Steps Moment notice Countdown	All	All	2 เพลง

ปี/ภาค เรียน	บทเพลง	บันไดเสียง	คอร์ด และอาร์เปจ	การถอด เพลง
	Stablemates Conception Rudy, My Dear Falling Grace Blues on The Corner			

2) การสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์โดยในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาต้องมีการแต่งบทเพลงของตัวเองโดยอ้างอิงรูปแบบเพลงจากบทเพลงที่ตั้งไว้ในแต่ละภาคการศึกษา ซึ่งได้ครอบคลุมยุคสมัยดนตรีแจ๊ส ได้แก่ บลูส์ สวิง บีบ๊อป และ โฟสบ๊อป

3) การวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาการทำวิจัยเพิ่มเติมในภาคการศึกษาสุดท้าย ซึ่งนักศึกษาได้รับมอบหมายให้จัดคอนเสิร์ตแสดงเดี่ยวของตนเอง และนำเสนอผลงานของตนในรูปแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาในลักษณะของการเขียนรายงานที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง อธิบายเชื่อมโยงกับงานแสดงเดี่ยวของตนเองในด้านของประวัติศาสตร์ของบทเพลง วิธีการฝึกซ้อม การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำคอนเสิร์ต

การเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางในประเด็นการเรียนการสอนโดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ขั้นตอนการสอน กิจกรรมเสริม และ การวัดประเมินผล

ขั้นตอนการสอน ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการสอนโดยแบ่งขั้นตอนการสอนออกเป็น ขั้นนำ ขั้นสอน และ ขั้นสรุป เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมชั้นเรียนในขั้นนำเป็นการร่วมบรรเลงบทเพลงหรือที่นักดนตรีแจ๊สนิยมเรียกว่า แจม ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้บทเพลงแจ๊สที่ผู้เรียนสามารถเล่นได้อยู่แล้วหรือบทเพลงที่เรียนจากสัปดาห์ที่แล้ว ซึ่งขั้นนำมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับอารมณ์และเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ตลอดจนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มีความพร้อมในการรับรู้เนื้อหาใหม่ เมื่อเข้าสู่ขั้นสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เนื้อหาใหม่ และผู้เรียนต้องใช้

กระบวนการคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส ได้แก่ การสร้างสรรค์ทำนองเสียงประสาน และจังหวะ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊ส รวมถึงแนะนำให้ผู้เรียนได้ฟังเพลงที่มีการบรรเลงหลากหลายรูปแบบ มีการเชื่อมโยงความรู้จากบทเรียนเดิมโดยผู้สอนอาจสาธิตวิธีการเล่นให้ผู้เรียนดูเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนได้ลองทำในแบบของตัวเอง ในส่วนของขั้นสรุปซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการสรุปองค์ความรู้ทั้งในชั่วโมงและการอภิปรายความรู้ในบทเพลงหรือบทเรียนใหม่ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนได้ตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเพลงเพียงใด รวมทั้งการสอบถามความต้องการผู้เรียนเพิ่มเติมในการพัฒนาแนวทางการบรรเลงของตนเอง รวมทั้งสอดแทรกทัศนคติที่ดีให้กับผู้เรียนและมอบภาระงานในสัปดาห์ต่อไป

กิจกรรมเสริมมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มและพัฒนาศักยภาพดนตรีแจ๊สของผู้เรียน โดยแนะนำการออกไปร่วมบรรเลงในสถานที่สำหรับบรรเลงดนตรีแจ๊สเพื่อเป็นการฝึกฝนในสถานการณ์จริง เนื่องจากดนตรีแจ๊สต้องอาศัยการร่วมเล่นกับผู้อื่นหรือร่วมเล่นในรูปแบบวงที่หลากหลาย ผู้สอนอาจเป็นผู้ที่พาผู้เรียนของตนเองไปร่วมเล่นตามสถานที่ที่เปิดให้มีการร่วมเล่นกับนักดนตรีแจ๊สคนอื่น นอกจากเป็นการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสร้างเครือข่ายนักดนตรีแจ๊สให้ผู้เรียนและการเตรียมความพร้อมในการทำงานหลังจบการศึกษา ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการผู้สอนอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ผลิตผลงานเป็นของตนเอง ทั้งการสร้างสรรค์บทเพลงและผลงานทางวิชาการ โดยผู้สอนอาจมอบหมายเป็นภาระงานในแต่ละภาคการศึกษา

การวัดประเมินผล ใช้การวัดประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการวัดประเมินผลหลังเรียน การวัดประเมินผลระหว่างเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการประเมินผลกระบวนการ ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนและรักษามาตรฐานของหลักสูตรไว้ โดยตรวจสอบจากการเข้าชั้นเรียนและภาระงาน ในขณะที่ของการประเมินผลหลังเรียนคือการสอบปลายภาคโดยเป็นการแสดงความในการบรรเลงบทเพลงแจ๊ส ที่มีเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจนซึ่งผู้สอนต้องสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric) โดยหัวข้อการให้คะแนนต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนในแต่ละภาคการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่ครอบคลุมเรื่องความรู้ทั่วไปดนตรีแจ๊สและกีตาร์กระบวนการเรียนการสอน ทักษะศตวรรษที่ 21 จริยธรรมวิชาชีพครู ทฤษฎีการเรียนรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน 5 คน และ ผู้เรียน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่เรียนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊สจำนวน 5 คน

3) สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียนโดยสร้างจากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และได้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา และการเรียนการสอน แบบสังเกตโดยประเด็นที่ต้องการบันทึกข้อมูลมีความสอดคล้องกับแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) บรรยากาศสภาพแวดล้อม 2) เนื้อหาในการเรียนในแต่ละชั่วโมง 3) พฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน 4) ขั้นตอนการสอน และ 5) ปัญหาและการวัดประเมินผล

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเตรียมการ พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและนำไปใช้กับบุคคลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลจริงเพื่อทำการซักซ้อมถามคำถามและปรับปรุงคำถาม หลังจากนั้นทำการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลจริงเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล 2) ระยะเข้าถึงข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลตามที่ได้นัดหมายไว้ 3) จัดกระทำข้อมูลถอดเทปสัมภาษณ์ก่อนไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

5) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แบบอุปนัย

6) การนำเสนอข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

1.1 ผู้สอน

คุณลักษณะของผู้สอนกีตาร์แจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น เปลี่ยนมุมมองให้เป็นความท้าทายและกล้าที่ยอมรับความผิดพลาด รวมทั้งแก้ไขความผิดพลาดของตนเองได้ 2) การวิเคราะห์ผู้เรียน การให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านความสามารถและทัศนคติ เนื่องจากผู้เรียนมีความคิดและประสบการณ์ที่ต่างกัน ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละคนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุด

1.2 ผู้เรียน

ผู้เรียนกีตาร์แจ๊สในระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทยควรมีทักษะที่จำเป็นทั้งหมด 4 ด้าน คือ ทักษะปฏิบัติ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สในทุกรูปแบบและครอบคลุมยุคสมัยของดนตรีแจ๊ส เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความแตกต่างของบทเพลง ทักษะรองลงมาคือทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ในวิชาดนตรีแจ๊สมาประยุกต์เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถช่วยผู้เรียนในเรื่องการฝึกซ้อมการอิมโพรไวส์ และยังเป็นการเพิ่มเติมความรู้ติดให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ในการทำงานใช้เมื่อจบการศึกษา รวมทั้งทักษะทางวิชาการ เป็นทักษะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำวิจัย ประกอบด้วย การค้นคว้าประวัติทางดนตรีแจ๊ส เขียนอธิบายองค์ความรู้ของตนเอง รวมไปถึงการวางแผนการฝึกซ้อมและแก้ไขปัญหาการบรรเลงของตนเอง สำหรับทักษะสุดท้ายคือ ทักษะการทำงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวปฏิบัติในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเมื่อจบการศึกษา การปรับตัวและบริหารจัดการคน รวมทั้งการประยุกต์องค์ความรู้เข้ากับงานของตัวเอง

1.3 เนื้อหา

เนื้อหาในวิชาการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การปฏิบัติ: เนื้อหาการปฏิบัติกีตาร์มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากความซับซ้อนของเพลงได้แก่ บลูส์ สแตนดาร์ดที่มีโครงสร้างทางเดินคอร์ดแบบ ii-7 V7 บีบ๊อป และโพสบ๊อป โดยมีการกำหนดตัวบทเพลง เทคนิค แบบฝึกหัด หรือเนื้อหาที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ในแต่ละทอม 2) การสร้างสรรค์: การนำเสนอบทเพลงในรูปแบบที่แตกต่างและเป็นของตัวเอง รวมทั้งการประพันธ์บทเพลงขึ้นใหม่ในการ

แสดงจบการศึกษา 3) การวิจัย: ความรู้ทางประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊สและการเขียนอธิบายองค์ประกอบของบทเพลงที่ตัวเองศึกษา

1.4 การเรียนการสอน

การเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) เป้าหมาย มีการกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินอย่างระบบ และเหมาะสมกับตัวผู้เรียน 2) การวัดและประเมินผล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งผู้สอนมีการประเมินในด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย และ ประเด็นที่ 2 ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล ผู้สอนใช้ช่วงเวลาการวัดและประเมินผล 2 รูปแบบ คือ วัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการประเมินผลปลาย และ วัดประเมินผลปลายภาคเพียงอย่างเดียว 3) การจัดการเรียนการสอน แยกออกเป็น 1. ขั้นตอนการสอน โดยเรียงลำดับดังนี้ ขั้นทบทวนบทเรียน เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยใช้การบรรเลงบทเพลงแจ๊สร่วมกัน ขั้นเรียนรู้เนื้อหา เป็นการตรวจสอบงานที่มอบหมายและเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ขั้นสรุป เป็นการสรุปบทเรียนและให้คำแนะนำในการฝึกซ้อม อย่างไรก็ตาม จะมีบรรยากาศในขั้นตอนการเรียนการสอนแตกต่างกันออกไปในผู้สอนแต่ละท่าน 2. วิธีสอน แบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การสอนแบบสาธิต และการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง และ 3. กิจกรรมเสริม เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน

2. นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นได้แก่

2.1 ผู้สอน

ผู้สอนควรเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งมีจรรยาบรรณ 3 ด้าน ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ: การประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ทุ่มเทการสอนและพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านกีตาร์แจ๊สอย่างเต็มความสามารถ มีความประพฤติที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการเป็นนักดนตรีแจ๊ส หรือมีความรับผิดชอบในการทำงานไม่ขาด ลา มาสาย และช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อวงการดนตรีแจ๊สให้กับศิษย์รวมทั้งบุคคลทั่วไป 2) จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา: ผู้บังคับบัญชาด้วยความสุภาพและมนุษยสัมพันธ์อันดี และ 3) จรรยาบรรณต่อนักเรียน: ประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการเป็นนักดนตรีแจ๊สและนักวิชาการที่ดี ให้ความเป็นธรรมเสมอภาคทั้งในด้านการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน

2.2 ผู้เรียน

ผู้เรียนควรมีทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการปฏิบัติกีตาร์แจ๊สของผู้เรียนต้องครอบคลุมในยุคมัยที่สำคัญของดนตรีแจ๊ส 2) ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียงผู้เรียน ผู้เรียนต้องมีบทเพลงที่ประพันธ์และเรียบเรียงขึ้นเองโดยต้องสอดคล้องกับสำเนียงและเอกลักษณ์ของยุคมัย 3) ทักษะทางวิชาการเป็นการเพิ่มความสามารถให้ผู้เรียนทั้งในด้านทฤษฎีดนตรีแจ๊ส ประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊ส ครอบคลุมไปถึงทักษะการค้นคว้าวิจัย และ 4) ทักษะการทำงาน การมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวเข้าให้เหมาะสมกับหน้าที่การงานและประยุกต์องค์ความรู้ดนตรีแจ๊สให้เหมาะสมกับงาน

2.3 เนื้อหา

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การปฏิบัติ ซึ่งครอบคลุม บทเพลง บันไดเสียง คอร์ดและอาร์เปจ การถอดเพลง โดยเรียงลำดับตามยุคมัยของดนตรีแจ๊ส 2) การคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียบเรียงและประพันธ์เพลงในรูปแบบของตนเอง ซึ่งต้องสอดคล้องเนื้อเนื้อหาการปฏิบัติในภาคการศึกษานั้น และ 3) การวิจัย การค้นคว้าประวัติศาสตร์บทเพลงที่กำลังศึกษา

2.4 การเรียนการสอน

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการสอนมี 3 ชั้นแบ่งเป็น ชั้นนำ ชั้นสอน และ ชั้นสรุป เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชั้นนำเป็นการร่วมบรรเลงบทเพลงเพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ชั้นสอนเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส แล้วให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็น และ ชั้นสรุปซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการสรุปองค์ความรู้ทั้งในชั่วโมง 2) กิจกรรมเสริม การเรียนรู้นอกห้องเรียนในสถานที่จริงเพื่อฝึกประสบการณ์และเรียนรู้จากนักดนตรีอาชีพ 3) การวัดประเมินผล ใช้การวัดประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการวัดประเมินผลหลังเรียน การวัดประเมินผลระหว่างเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการประเมินผลกระบวนการ ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนและรักษามาตรฐานของหลักสูตรไว้ มีเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจนซึ่งผู้สอนต้องสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยนำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปราย 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหา และ 4) การเรียนการสอน

ผู้สอน จากผลการวิจัยในประเด็นผู้สอน พบว่า ผู้สอนวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนคำนึงถึงประโยชน์และองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับรวมทั้งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความรู้ทางด้านดนตรีแจ๊สในระดับสูง รวมทั้งมีการแสดงออกทางพฤติกรรมในการเรียนรู้ เช่น มีความรับผิดชอบต่อภาระงานในแต่ละสัปดาห์ มีความกระตือรือร้นค้นคว้าเนื้อหา ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนแบบเอกัตภาพ (Karlin & Berger, 1974)

การจัดชั้นเรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองและเป็นการร่วมมือกับผู้สอนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยในประเด็นผู้สอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจรวมทั้งทักษะในเวลาที่ยั่งยืนกระชับและชัดเจน อีกทั้งยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานดนตรีแจ๊ส หรือมีการแสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ที่น้อย เช่น การขาดเรียนหรือส่งการบ้านในแต่ละสัปดาห์ สอดคล้องกับหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทางตรง ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของหลักการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะพิสัยได้มากและรวดเร็วในเวลาที่ย่ำกัด (Borich, 1992; ศศิมา นนทโส, 2554) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทั้ง 2 แนวคิดมีความต่างมีจุดเด่นและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เหมือนกัน ผู้สอนควรใช้ทั้ง 2 แนวคิดควบคู่กันไปหรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนดังที่กล่าวมา

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่า ผู้สอนจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนด้วยความเมตตา รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ภาคสมทบ (เสริมวุฒิ ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม พรธิดา ไตรสุวรรณ พรหมพร มาตรา และ คณະ, 2550) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและมีความเมตตาปราณี ต่อลูกศิษย์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในส่วนของผู้สอนโดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สอนควรมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ 3 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา และ จรรยาบรรณต่อผู้เรียน รวมทั้งสมรรถนะด้านการสอน

และการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร ตันติสันติสม (2555) ที่พบว่าสมรรถนะหลักของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครคือการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง รวมทั้งการมีจริยธรรมของอาจารย์

ผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งทักษะของผู้เรียนออกเป็นทักษะต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติ ทักษะการประพันธ์และเรียบเรียง ทักษะทางการวิชาการ และ ทักษะการทำงาน ซึ่งการปฏิบัติถือทักษะที่เป็นคุณสมบัติหลักของผู้เรียนวิชาการปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส โดยต้องมีความสามารถและความชำนาญในการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส และสามารถนำเสนอวิธีการบรรเลงในรูปแบบที่เป็นตัวของตัวเอง ซึ่งพบว่ามีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของปองภพ สุกิตติวงศ์ (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่าทักษะการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สเป็นวิชาที่เน้นทักษะปฏิบัติและให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ ทักษะการทำงาน ที่ครอบคลุมถึงทักษะการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยเรื่องทักษะการทำงานของลูกทีมในศตวรรษที่ 21 ของ Dean (2017) ได้กล่าวว่าทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือทำงานเป็นทีมควรประกอบไปด้วย ทักษะการแก้และจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี

เนื้อหา จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอในส่วนของเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมทักษะของผู้เรียน ได้แก่ การปฏิบัติ การสร้างสรรค์ และการวิจัย ในส่วนของการปฏิบัติเป็นการกำหนดบทเพลงและเทคนิคกีตาร์ซึ่งประกอบไปด้วยการเล่นสเกลและอาร์เปจ ในแต่ละภาคการศึกษานั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ระพี รักตประจิด (2558) ที่ทำการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในสาขาดนตรีแจ๊ส ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รวบรวมและนำเสนอชุดบทเพลงในแต่ละภาคการศึกษา รวมทั้งหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ อาทิ Manhattan School of Music (Manhattan School of Music, 2018)

กระบวนการสอน จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการสอน ซึ่งพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการวางขั้นตอนการสอนทั้งหมด 2 รูปแบบดังนี้ รูปแบบที่ 1 ขั้นทบทวนบทเรียน ขั้นเรียนรู้เนื้อหา ขั้นสรุป และ รูปแบบที่ 2 ขั้นเรียนรู้เนื้อหา ขั้นสรุป ผู้วิจัยพบว่าขั้นตอนการสอนของผู้ให้ข้อมูลมีความใกล้เคียงกันทุกคน โดยแตกต่างเพียงขั้นตอนแรกในการเรียนการสอนคือขั้นทบทวนบทเรียน ซึ่งเป็นการปรับความพร้อมของผู้เรียนให้พร้อมในการเรียนรู้และตรวจสอบการบ้านในสัปดาห์ก่อนหน้า ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งที่ไม่เน้นขั้นทบทวนบทเรียนอาจเป็นเพราะต้องการให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวในการเข้าเรียนด้วยตนเอง และได้ปรับการตรวจสอบการบ้านในขั้นเรียนรู้เนื้อหาไปพร้อม

กันเพื่อต้องการประหยัดเวลา ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในส่วนของขั้นตอนการเรียนการสอนไว้ทั้งหมด 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป ซึ่งมีความใกล้เคียงกับขั้นตอนการสอนของให้ผู้มีส่วนใหญ่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบการเรียนการสอนของ Smith & Ragan (1999) ที่ได้นำเสนอแนวคิดการแบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทุกประเภท 2) การวัดประเมินผล ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้การวัดประเมินผล 2 รูปแบบได้แก่ การใช้วิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการประเมินผลหลังเรียน และการวัดประเมินผลหลังเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบล้วนเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยการประเมินผลตามสภาพจริงมีความเหมาะสมกับวิชาที่เน้นทักษะอย่างวิชาปฏิบัติกีตาร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลพรรธน์ บัวแก้ว (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบประเมินผลตามสภาพจริงด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งพบว่าการประเมินผลทักษะต้องมีรูปแบบเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจนโดยหัวข้อการให้คะแนนต้องครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาและหลักสูตร ดังนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการประเมินผลโดยใช้การประเมินผลแบบวิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการประเมินผลหลังเรียน และมีการใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric) ในการประเมินผลการเล่นของผู้เรียนเมื่อสอบปลายภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนารูบริกเพื่อวัดผลการแสดงการอิมโพรไวส์ (Moore, 2016) โดยได้นำเสนอหัวข้อการวัดออกเป็น เทคนิคเครื่องดนตรี การแสดงออกทางอารมณ์ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน การปฏิสัมพันธ์ทางจังหวะ การปฏิบัติสัมพันธ์ทางทำนอง การปฏิสัมพันธ์ทางเสียงประสาน และภาพรวมของการอิมโพรไวส์ 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้นำเสนอเพิ่มเติม เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการส่งเสริมทักษะที่นอกเหนือจากการปฏิบัติ อาทิ ทักษะการทำงาน หรือทักษะทางสังคม ซึ่งจะส่งเสริมให้ทักษะของผู้เรียนในด้านทักษะการทำงานและทักษะการวิจัย ที่เป็นทักษะที่ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีติดตัวนอกเหนือจากทักษะปฏิบัติ

ประเด็นที่ 2 ความแตกต่างของการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ผู้วิจัยพบว่าการประพันธ์เพลงของตนเองเพื่อใช้สำหรับคอนเสิร์ตจบการศึกษาของผู้เรียน ถือเป็นสิ่งที่มีความแตกต่างกันกับการเรียนการสอนเครื่องดนตรีอื่น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า 2 ใน 3 สถาบันต้นสังกัดของผู้ให้ข้อมูลมีข้อบังคับที่เข้มงวดในการให้ผู้เรียนกีตาร์แจ๊สต้องประพันธ์เพลงที่เป็นสำเนียงในแบบที่ตนเองสนใจ แต่ผู้วิจัยพบว่าการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติกีตาร์แจ๊สนั้น ยังไม่มีการเรียนการสอนการประพันธ์เพลงที่มีระบบหรือให้ความสำคัญกับเนื้อหาการประพันธ์เพลงมากนัก เป็นเพียงการให้

ผู้เรียนได้นำเสนอบทเพลงของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้สอนเท่านั้น หรือเป็นแค่การมอบหมายด้วยวาจาเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะแต่ละหลักสูตรหรือสถาบันมีวิชาที่ว่าด้วยการประพันธ์เพลงแจ๊สอยู่แล้ว โดยเนื้อหาอาจมีจุดเน้นในรูปแบบการประพันธ์หรือความเข้มข้นของเนื้อหาสาระที่ไม่เหมือนกัน อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าในการเรียนการสอนกีตาร์บางชั้นเรียนที่ผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากโน้ตเพลงหรือ lead sheet นั้นจะใช้เวลาในชั้นเรียนนั้นมากกว่าปกติ เนื่องจากทักษะการอ่านโน้ตโดยฉับพลันของผู้เรียนกีตาร์แจ๊สยังไม่สามารถเทียบได้กับผู้เรียนเครื่องเป่าแจ๊สหรือเปียโนแจ๊สได้ซึ่งอาจจะใช้เวลาในการเรียนรู้ได้เร็วกว่า อีกทั้งยังส่งผลต่อการเล่นรวมวงที่ต้องอาศัยในการอ่านโน้ตอีกด้วย

ประเด็นที่ 3 ข้อจำกัดและอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลบางท่านมีอุปสรรคเรื่องเวลาที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากภาระงานของผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีมากนอกเหนือจากการสอน ยังมีการประชุมหรือติดงานราชการนอกสถานที่ ทำให้การนัดหมายเป็นไปอย่างล่าช้า อีกทั้งผู้วิจัยไม่มีข้อมูลในการติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลบางท่าน ทำให้การสืบค้นข้อมูลในการติดต่อเป็นไปอย่างยากลำบาก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขโดยการขอเข้าไปในสถานที่ทำงานเพื่อนัดหมายโดยตรง และในการสัมภาษณ์เพื่อขอข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่ายังใช้เวลาในการสัมภาษณ์น้อยเกินไป และประสบการณ์ในการถามคำถามของผู้วิจัยเพื่อขอข้อมูลยังมีไม่มากนัก อีกทั้งภาระงานของผู้ให้ข้อมูลที่มีค่อนข้างมาก ทำให้การสัมภาษณ์นั้นได้มากซึ่งข้อมูลที่ยังตกหล่นบางประเด็น ผู้วิจัยได้แก้ไขโดยการส่งอีเมลเพื่อขอข้อมูลในประเด็นที่ยังขาดไป อีกทั้งผู้วิจัยบางท่านไม่ได้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องเอกในช่วงเวลาที่สัมภาษณ์แล้ว บางท่านย้ายไปสอนปฏิบัติเครื่องเอกในสาขาเทคโนโลยี หรือบางท่านไม่ได้สอนปฏิบัติเครื่องเอกครบทุกชั้นปี ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลงลืมข้อมูลในบางประเด็น หรือตอบคำถามได้อย่างคลุมเครือทำให้ข้อมูลที่ได้มาไม่มีความชัดเจน นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยต้องสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งทักษะภาษาอังกฤษของผู้วิจัยในการถามคำถามหรือได้ตอบในประเด็นที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยและนอกเหนือการวิจัยนั้นมีการติดขัดอยู่บ้าง อาจส่งผลให้ผู้วิจัยตีความหรือวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มานั้นคลาดเคลื่อนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

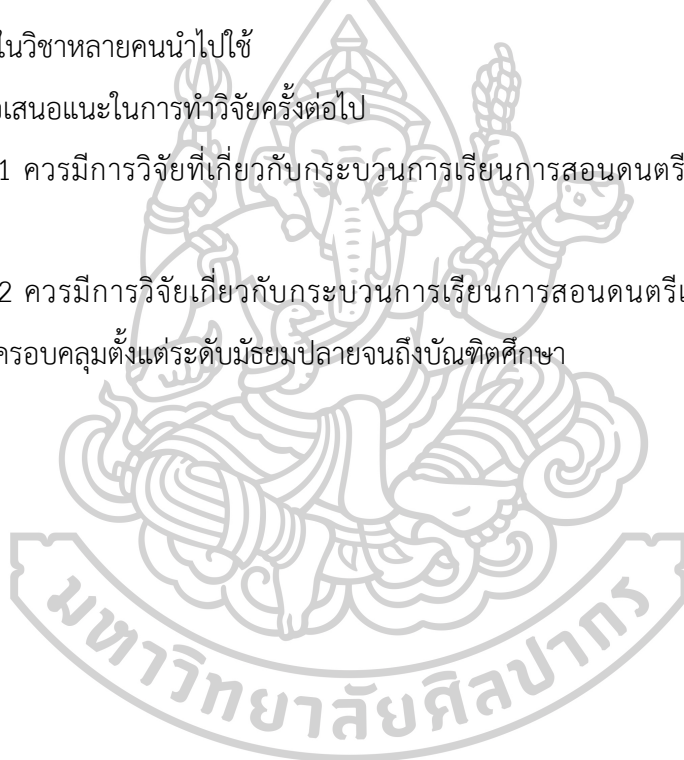
1.1 อาจารย์ผู้สอนควรทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์หลักสูตรและรายวิชาของตัวเอง เพื่อที่อาจารย์ผู้สอนจะสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สไปประยุกต์ หรือปรับใช้ให้มีความยืดหยุ่นกับหลักสูตรและหลายวิชาของตัวเองได้อย่างเหมาะสม

1.2 อาจารย์ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนบทเพลงในแต่ละภาคการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือค้นคว้าบทเพลงเพิ่มเติม โดยอาจเป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกัน หรือเพลงที่มีเสียงประสานคล้ายกันแต่ต่างกันเฉพาะที่ทำนองหลัก เพื่อให้มีความหลากหลายในกรณีที่ผู้สอนมีจำนวนผู้เรียนในวิชาหลายคนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สในเครื่องดนตรีทุกประเภท

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนดนตรีแจ๊สในระดับสาขาหรือหลักสูตร โดยครอบคลุมตั้งแต่ระดับมัธยมปลายจนถึงบัณฑิตศึกษา

รายการอ้างอิง

- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*: Prentice-Hall.
- Borich, G. D. (1992). *Effective teaching methods*: Merrill.
- Chandransu, N. (2010). *The development of music education in thailand's higher education*. (Doctoral Dissertation). Mahidol University. Mahidol e-Theses database.
- Crawford, J. (2002). *Jazz guitar: The history, the Players*.
- Dean, S. (2017). *Soft skills needed for the 21st century workforce*. (Doctoral dissertation). Walden University. Retrieved from <https://scholarworks.waldenu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4772&context=dissertations> scholarworks.waldenu database.
- Fuangausorn, N. (2010). *A comparative study of the selected bachelor of music programs majoring jazz studies in the united states of america, england, canada, australia and thailand*. (master's thesis). Mahidol University. Mahidol e-Theses database.
- Godbolt, J. (1993). *The world of jazz*: Studio 224.
- Harrow, A. J. (1972). *Taxonomy of psychomotor domain*: David McKay.
- Jaco, T. (2015). *The role of the jazz guitarist in adapting to the jazz trio, the jazz quartet, and the jazz quintet*. (Doctoral Essay). University of Miami.
- Karlin, M. S. B., R. (1974). *Individualizing instruction: A complete guide for diagnosis, planning, teaching and evaluation*: Parker.
- Levine, M. (1995). *The jazz theory book*: Sher Music.
- Moore, K. R. (2016). *Development of a rubric for collegiate jazz improvisation performance assessment*. (Doctoral Essay). University of Miami. Retrieved from https://scholarship.miami.edu/discovery/delivery?vid=01UOML_INST:ResearchRepository&repld=12355386280002976#13355512800002976
- Odegard, H. (2004). *The plight of jazz guitar students and proposed solutions*. (Master's thesis). University of Texas At El Paso. Retrieved from <https://digitalcommons.utep.edu/dissertations/AAI1423695>. ScholarWorks@UTEP

database.

Roberts, H. (1978). *Super chops: jazz guitar technique in 20 weeks*: Playback Publishing.

Simpson, D. (1972). *Teaching physical educations: A system approach*: Mufflin.

Steiner, E. (1988). *Methodology of theory building*.: Educology Research Associates.

กมลธรรม เกื้อบุตร. (2554). กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของกัรตินันท์ สดประเสริฐ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต): นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

กมลธรรม เกื้อบุตร. (2559). ดนตรีแจ๊สในสังคมไทยยุคเริ่มต้น เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ
“นเรศวรวิจัย” ครั้งที่ 12 ใน มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

กมลวรรณ ตังชนกานนท์. (2559). การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์.

กษมา ศิริมุกดากุล. (2559). กระบวนการสอนกีตาร์แบบฟังก์เกอร์สไตล์ในประเทศไทย : กรณีศึกษาอาจารย์บุญชอบ
ถนอมวงศ์ธนา (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กิตติธัช สำเภาทอง. (2555). พัฒนาการของไทยแลนด์แจ๊สคอมแพทท์ที่ขึ้นและผลกระทบต่อสังคมดนตรีแจ๊สในประเทศ
ไทยระหว่าง พ.ศ. 2548 – 2554 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การคิดเชิงสร้างสรรค์: กรุงเทพฯ: ชัคเซลมีเดีย.

คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559). รายละเอียดของหลักสูตร มคอ. 2 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต
สาขาดนตรีแจ๊ส (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559).

คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2561). ศิลปดนตรี: เข้าถึงได้จาก

<https://www.music.su.ac.th/%e0%b8%a8%e0%b8%b4%e0%b8%a5%e0%b8%9b%e0%b8%94%e0%b8%99%e0%b8%95%e0%b8%a3%e0%b8%b5-pre-college>.

จเร คู่แก้ว. (2547). กระบวนการเรียนการสอนปี่ใน ในสถาบันอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): นครปฐม:
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชาย โพธิสิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง.

ฐิติพัฒน์ โกเมนพรณกุล. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติกีตาร์ 1 ที่มีต่อทักษะการ
ปฏิบัติทางดนตรี สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณรุทธ์ สุทนต์. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทนต์. (2560). วิธีวิทยาการสอนดนตรี: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีศนา แชมมณี. (2560). ศาสตร์การคิด : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21):
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรัช เล่าห์วีระพานิช. (2562). ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์ (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพฯ: พัชรดาว.

นันทิเทพ การ์เทพ. (2559). กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา

- มหาบัณฑิต): มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประทีภย์ ใฝ่ศุภการ. (2557). นักเปียโนแจ๊สชื่อดัง: กรุงเทพฯ: อุดมปัญญา.
- ประทีภย์ ฉัตรสุภาวงศ์. (2559). จริยธรรมในวิชาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปองภพ สุกิตติวงศ์. (2556). การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะคิดปฏิภาณดนตรีแจ๊สในคีตลักษณ์บลูส์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรธมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2549). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลพรรธน์ บัวแก้ว. (2554). การพัฒนาแบบประเมินตามสภาพจริง ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2560). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11): กรุงเทพฯ: แฮาส์ออฟเคอร์มิสท์.
- พิมพ์น เดชะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ และสิริกัณฑ์ ศิริโท. (2555). กรอบคุณวุฒิการศึกษาแห่งชาติประกันคุณภาพการศึกษา: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัยวุฒิ พรหมจีน. (2560). การนำเสนอชุดบทเพลงที่ใช้สอนในวิชาปฏิบัติคีตศิลป์ไฟฟ้าระดับปริญญาตรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาทีต สุวรรณสมบูรณ์. (2547). แนวโน้มของการศึกษาดนตรีระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 7): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิมา นนทโส. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบทางตรง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดริเริ่ม และความคิดเห็นของนักเรียน หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างชิ้นงานจากโปรแกรมไมโครซอฟต์พับบลิชเชอร์ 2003 ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น: วารสารศึกษาศาสตร์, 5(2), 122-129.
- ศักดิ์ระพี รักตประจิต. (2558). การพัฒนากอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีแจ๊สตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ สุขชัย. (2553). การนำเสนอแนวทางการพัฒนากอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาธุรกิจดนตรี/ดนตรีเชิงพาณิชย์ตามแนวทางการกอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ ทองคำ. (2544). แจ๊สในประเทศไทย : กรณีศึกษาทำนองอิมโพรไวเซชันของเทวัญ ทรัพย์แสนยากร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต): นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2561). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 24): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพร ตันตีสันติสม. (2555). การศึกษาสมรรถนะหลักของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

(วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต): กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 12): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสกสรรค์ โสดีเสียว. (2559). กระบวนการเรียนการสอน “ขับ” ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต): มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เสริมวุฒิ ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม พรธิดา ไตรสุวรรณ พรอมพร มาตรา และ คณษ. (2550). คุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ภาคสมทบ: รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2545). *Jazz* อีสรภาพทางดนตรีของมนุษยชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนชั่น.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์ (ผู้สอน)

เรื่อง กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำเพื่อศึกษาและนำเสนอกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลหรือกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนดนตรี

สถานที่บันทึก

ข้อมูล.....

ผู้บันทึกข้อมูล.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ - นามสกุล

.....

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัย	ประเทศ
ปริญญาเอก			
ปริญญาโท			
ปริญญาตรี			

1. ประวัติการทำงานหรือผลงานด้านดนตรี ย้อนหลัง 5 ปี

.....

.....

.....

2. ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนดนตรี

1. อาจารย์คาดหวังว่านักศึกษาในวิชาปฏิบัติกีตาร์เมื่อจบการศึกษาไปจะมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. อาจารย์มีวิธีการจัดเนื้อหาและวิธีการวัดผลอย่างไรให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของนักศึกษาที่อาจารย์คาดหวัง

.....

.....

.....

3. ตลาดแรงงานมีส่วนช่วยในการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. เนื้อหาของวิชาเป็นสิ่งที่ต้องการหรือมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

5. อาจารย์คิดว่าเนื้อหารายวิชาปฏิบัติกิตาร์มีความเป็นมาตรฐานเดียวกันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. เนื้อหาวิชาปฏิบัติกิตาร์แจ๊สสะท้อนถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

7. ทางคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการปรับปรุงเนื้อหาของวิชาให้ทันสมัยหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

8. การจัดลำดับเนื้อหาการสอนของอาจารย์เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

9. คุณภาพของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

10. ในปัจจุบัน อาจารย์คิดว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติกีตาร์มีอะไรบ้าง และมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

11. อาจารย์คิดว่าแนวคิดหรือรูปแบบการเล่นของอาจารย์ผู้สอนส่งผลต่อการพัฒนาทักษะกีตาร์ของผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

12. ขั้นตอนการสอนตั้งแต่เริ่มจนจบชั่วโมงของอาจารย์เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

13. แผนการสอนของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าแตกต่างกัน แตกต่างกันในเรื่องอะไรบ้าง

.....

.....

.....

14. อาจารย์มีวิธีการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

15. อาจารย์มีวิธีปรับพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

16. ทักษะกีตาร์ของผู้เรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

17. ทักษะคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชานี้

.....

.....

.....

18. สิ่งที่คุณเรียนควรเรียนรู้เพิ่มเติมนอกจากวิชาชีพนิตริอาจารย์คิดว่ามีอะไรบ้าง อาจารย์มีวิธีการหรือแนะนำกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างไร

.....

.....

.....

19. อาจารย์มีวิธีการส่งเสริมการฝึกประสบการณ์นอกห้องเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

20. การประเมินผู้เรียนในแต่ละชั่วโมงและประเมินผลปลายภาคของอาจารย์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

21. ถ้าผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่คุณเรียนคาดหวัง อาจารย์มีวิธีอธิบายหรือให้คำแนะนำกับผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

22. มีวิธีการใช้สื่อการสอนหรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

23. อาจารย์คิดว่าสังคมดนตรี (วงการดนตรีแจ๊ส) นอกห้องเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง และ
แนวโน้มในอนาคตมีทิศทางเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

24. อาจารย์มีวิธีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพดนตรีอย่างไร

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ (ผู้เรียน)

เรื่อง กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำเพื่อศึกษาและนำเสนอกระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลหรือกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนดนตรี

สถานที่บันทึก

ข้อมูล.....

ผู้บันทึกข้อมูล.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ - นามสกุล

.....

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัย	ประเทศ
ปริญญาตรี			
มัธยมศึกษา			

ประวัติการเรียนรู้ดนตรีหรือผลงานด้านดนตรี

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนดนตรี

1. เนื้อหาวิชาปฏิบัติที่นักเรียนเรียนอยู่เป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งเนื้อหาในปีการศึกษาก่อนหน้า

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าเนื้อหามีความเหมาะสมอยู่แล้ว หรือควรเพิ่มเติมอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ขั้นตอนการสอนของอาจารย์เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. อุปสรรคหรือปัญหาที่นักเรียนพบในการเรียนวิชาปฏิบัติมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. อาจารย์มีวิธีการแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนให้นักศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรบ้างกับอาจารย์ผู้สอนวิชาปฏิบัติกิตตาร์

.....

.....

.....

7. การวัดและประเมินผลของอาจารย์เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

8. ผลการเรียนเป็นไปตามคาดหวังหรือไม่ ถ้าไม่เป็นนักศึกษามีการปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนอย่างไร

.....

.....

.....

9. สภาพแวดล้อม ห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งข้อมูลสารสนเทศเป็นอย่างไรบ้าง เพียงพอหรือไม่

.....

.....

.....

10. ความรู้หรือแนวทางการใช้ชีวิตที่นักศึกษาได้รับเพิ่มเติมในวิชาปฏิบัติกิตตาร์เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

11. ถ้านักศึกษาได้เป็นผู้สอนวิชานี้จะจัดการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

แบบสังเกตชั้นเรียน

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย

สถานศึกษา..... วันที่..... เวลา.....

ชื่ออาจารย์ผู้สอน..... จำนวนผู้เรียน.....

1. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หัวข้อ/เรื่องที่เรียน

.....

.....

.....

3. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของอาจารย์

.....

.....

.....

4. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้เรียน

.....

.....

.....

5. วิธีการสอนของอาจารย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ลำดับขั้นตอนในการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. การแก้ปัญหาของอาจารย์

.....

.....

.....

8. การวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วิพุธ ตั้งแต่ง
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษา	ดศ.บ. (ดนตรีแจ๊ส) มหาวิทยาลัยศิลปากร (2555)
ที่อยู่ปัจจุบัน	187/337 บางขุนนนท์ทาวเวอร์ ตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

